

Jó Pajtás

2017. I. 26.

71. évf., 2. szám

HÓ HÁTÁN HÓ
Idén kijutott nekünk a téli örömekből

AZ ÉV SPORTOLÓI ÓBECSÉN
Egy kisiskolás nagy sikere

ZSELICI CSILLAGPARK
Ahol megismerheted a csillagokat
és a Tejutat is láthatod

TÖRÖM A KOBAKOM
Ismered-e a jelbeszédet?

Őseink zenéje Szenttamáson

Az első Őseink zenéje rendezvényt 2002-ben tartották meg, ugyanolyan hidegben, mint idén, amikor január 14-én, szombaton gyülekeztek a népzenekedvelők Szenttamáson. Nem nehéz kiszámolni, hogy ez volt a 15. rendezvény. A találka több éve a Sportcsarnokban van, ahova nemcsak a helybeliek, hanem sok vidéki is ellátogat. Szinte minden évben más zenekar ad koncertet, majd utána jöhet a táncház, melyben kicsik és nagyok egyaránt örömmel vesznek részt.

Az idei rendezvényen Brasnyó Antal helybeli brácsás és barátai adtak fergeteges koncertet. Barátai az óbocsei Fokos és a szabadkai Juhász zenekar tagjai közül kerültek ki. Az est üde színfoltja volt Csizmadia

Ceszák Balázs és Ceszák Korcsik Anikó vezette a táncos kedvűeket

Anna Kupuszináról/Bácskertesről, aki énekhangjával még a nem túl kedvező akusztikájú Sportcsarnokban is elvarázsolta a közönséget.

Jó volt együtt lenni ezúttal is – mondták azok, akik semmi

pénzért nem hagynák ki ezt a páratlan januári estét, és valóban évről-évre megjelennek, akkor is, ha esik, akkor is, ha fúj. Reméljük, jövőre még többen leszünk!

N-a

Fehér Kálmán*

Cifra világ

Fényes világ
Szalkszentmárton
Nem hajt a rügy
Szár az ágból

Hogyha nem hajt
Ki kell vágni
Tüze mellett
Lehet látni

Lehet látni
Melegedni
A tűzében
Tüzzé válni

Fényes világ
Szalkszentmárton
Piros rózsza
A ruhámon

Kicsi lánynak két szeme

Kicsi lánynak két szeme
Elgurult a semmibe
A semmi előtt egy-két ház
Egymásnak bakot állt

A legfelső szétnézett
A mély lentől megijedt
Felhőhabba belebújt
S bezárta a kiskaput

* A csókai születésű író 1940-ben született és idén január 8-án hunyt el.

Greguss Zalán színművész vezetésével játszóház fogadta a legkisebbeket

Iskolai felújítási munkálatok Zentán

Nagyon sok iskolaépület-re ráférne a felújítás, de nincs rá pénz. Épp ezért jó hír, hogy december utolsó heteiben a köztársasági költségvetési tartalékból 15 millió dinárt hagytak jóvá a zentai Stevan Sremac Általános Iskola Thurzó Lajos részlege épületének javítására.

Mivel a zentai oktatási intézményeink közül a Thurzó Lajos iskola épülete a legrégebbi, annak a felújítására kértek és kaptak pénzt. A 103 éves iskola felújítására vonatkozóan már kész tervek voltak. Legfontosabb a tető felújítása, de a nyílászárók cseréje, a toalettek felújítása, a homlokzat renoválása ugyancsak elengedhetetlen. A megítélt 15 millió dinárból minderre nem futja,

Tetőfelújítás és ablakcsere várható

ezért további segítség kellene. A tervek szerint már a tavasszal elkezdődhet a munka egy része. Persze a dolog oroszlánrésze a nyárra marad, amikor üres az

iskolaépület. Az a lényeg, hogy a szeptemberi iskolakezdéskor már felújított épületben kezdjék meg a diákok a tanévet.

Horváth Homolya Ágnes

Egy kisiskolás nagy sikere

Beszélgetés Becsei Hunorral, a tavalyi év egyik legjobb sportolójával

Azt tudjátok, hogy a karate fegyver nélküli harcművészet. A karatét űző ember a végtagjait használja fegyverként. Olvastam, hogy a mozgás elősegíti a jobb közérzetet, az erősebb, aktív izomzatot, a szív jó teljesítőképességét, a tüdő, a légzés hatékonyságát, a tökéletesebb testtárat, a jobb megjelenést, az önbizalmat, az öntudat növekedését, a határozottságot, a dönteni tudást, a versenyképességet, a küzdeni tudást, a biztonságérzetet, és ki tudja, még mit nem. Megfigyelhetjük továbbá azt is, hogy a sportolók mind jó tanulók.

Ezek sorába tartozik Becsei Hunor, aki kitűnő tanuló, az óbecsei Petőfi Sándor iskola harmadikos. Decemberben nagy öröm érte, mert szülővárosában az év sportolójává választották a fiatalabb pionírok kategóriájában.

Hunor szobájában gyorsan előkerülnek a fiókból az érmek, a díszoklevelek. Beborítják az íróasztalát, annyi van belőlük. Pedig még csak másfél éve jár karate edzésre, versenyekre. Meg is számoljuk: 15 érem, ezek közül öt arany, öt ezüst, öt bronz és ugyanennyi díszoklevél.

* Korábban a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör néptáncsoportjában láttunk. Miért váltottál karatéra?

– Láttam a tévében a karatézőket, mind sűrűbben néztem a versenyeket, s nagyon megtetszett. Apukám is biztatott, ugyanis diák korában ő is karatézott. Meg szeretek sportolni. Úgy érzem, önbizalmat kaptam, a sok szép eredmény további kitartó munkára serkent.

* Ki az edződ?

– Komáromi Attila és Dragan Bunjevački. Nekik köszönhetem, hogy ilyen sokat megtanultam, s ilyen sok szép eredményt értem el. Ők mindenben támogatnak, mindig kiállnak mellettem, ha hibázok, kijavítanak, ha pedig jól csinálom, megdicsérik. Útéseket, védekeket tanulunk, s ami a legfontosabb, önfegyelmre, a másokra való odafigyelésre oktatnak. A csapatban nagyon összetartók vagyunk.

* Hetente hányszor jársz edzésre?

Saját korosztályában és a sportágban díjazták kivételes eredményeit

Megvan a narancssárga öv!

– Háromszor: hétfőn, szerdán és pénteken. A sportközpont elég messze van az Alsóvárostól, a szüleim szoktak elvinni.

* Milyen élményeid vannak?

– Nagyon sok élményem van, főleg amikor távolabbra utazunk versenyre. Szüleim is velem szoktak jönni. Jártam már Szegeden, Belgrádban, Nišben, Kruševacon, Šabacon. Szép eredményeket értem el. Az is nagy élmény, hogy jól szerepelek a versenyeken: aranyérmeket kaptam Szegeden, és Temerinben a vajdasági versenyen, a szerbiai bajnokságon Šabacon, meg kettőt itt Óbecsén.

A legújabb serleggel

* Az év sportolója lettél, mit jelent ez neked?

– Nagy öröm, nagy serleget kaptam.

* Ha úgy adódna, meg tudnád magad védeni?

– Igen, biztos!

* Van példaképed?

– Igen, szeretnék olyan jó sportoló lenni, mint az edzőim.

* Terved?

– Szabadkán lesz tavaszra az Európa-bajnokság, oda szeretnék eljutni.

* Mi a hobbid?

– Szeretek rajzolni, számos rajzommal díjat kaptam, amikor a tanító néni elküldte valamilyen pályázatra. Meg van egy lovunk, s szeretek lovagolni is. A nyáron voltam egyhetes lovaglótáborban, ahol sok mindent megtanultam. Itthon is szoktam lovagolni apukámmal. Most a téli szünetben, amikor sok hó esett, apukám befogta a lovat, s húzta a sok szánkót. Volt, hogy ötöt-hatot is összekötöttünk, s mint egy vonat, száguldoztunk a puha havon. Igaz, néha lefordultunk...Nagyon mulatságos volt!

* Olvasásra jut-e idő?

– Igen, szeretem a lovakról szóló történeteket. Gratulálunk Hunornak, s további sok sikert!

Koncz Erzsébet

„Közismert, hogy a sport örömforrás. A mozgás örömet valamennyi egészséges ember megtapasztalja. A gyerekek azért játszanak mozgásos játékokat, mert élvezik a testi ügyességet. Tapasztaljuk, érezzük meg, hogy a jó közérzet, az egészség elmaradhatatlan kelléke a rendszeres testedzés, a sportolás.”
(Monspart Sarolta)

Nem hiszem, hogy nincs közöttetek, mostani hetedik-es-nyolcadikos tanulók között, aki ne gondolt volna arra, hogy szívesen dolgozna légitársaságnál akár pilótaként, akár légiirányítóként, vagy utaskísérőként. Ez utóbbi tipikusan női foglalkozás, és valóban csinosnak és ráadásul okosnak kell lenni ahhoz, hogy valakiből stewardess, azaz utaskísérő vagy légikísérő legyen. Hagyományos angol elnevezés a steward (férfi), ill. stewardess (nő), napjainkban flight attendant vagy cabin crew, vagyis olyan személy, akit a légitársaságok a repülőgépek fedélzetén alkalmaznak. Fő feladata, hogy biztosítsa az utasok biztonságát, és gondoskodik a kényelmükről polgári légi járatokon.

Kevés vajdasági végező effajta munkát. A drávaszögi (Horvátország) Clement Lucie-nek gyermekkori álma vált valóra, amikor elvégezte a légiutaskísérő tanfolyamot. Hamarosan munkába állt a Transavia holland légitársaság müncheni bázisán, és stewardessként dolgozik. Belekóstolt a belgiumi és az írországi életbe, sok-sok munka- és élettapasztalattal gazdagodva mégis úgy döntött párjával, hogy Németországban vetik meg lábukat, ami közelebb van otthonukhoz, így gyakrabban járhatnak haza Vörösmartra, Várदारórcra.

Lucie gyermekkori álmát valósította meg, amikor a nyár végén befejezte a stewardess-tanfolyamot – olvashattuk az eszéki (Osiijek) kiadású Új Magyar Képes Újság hetilapban. Amikor a Transavia állásinterjúra hívta, Lucie azzal is bizonyította elhatározottságát, hogy nem habozott eltüntetni tetoválását a csuklójáról, ami a feltételek között szerepelt.

A legextrémebb helyzetekre is felkészülnek

A Transavia azon ritka légitársaságok közé tartozik, amelyek ingyenes tanfolyamot biztosítanak a stewardess-jelöltek számára. Az öthetes képzésre Amszterdamban került sor. A résztvevők már itt belekóstolhattak a légiutaskísérő munka előnyeibe – luxuskörülmények között szállásolták el őket és teljes ellátásban részesültek. A képzésen terjedelmes elméleti és gyakorlati ismeretanyagot kellett elsajátítaniuk. Vizsgáznuk kellett elsősegélynyújtásból, az általános stewardessi feladatokból, de a legextrémebb helyzetekre is felkészítették őket. Tudniuk kell, hogy mi a teendőjük tűz vagy terrortámadás esetén. Tanultak a legkülönfélébb betegségekről, a konfliktuskezelésről, tűzoltógyakorlatokat végeztek, megtanulták, hogy kell vízből embert menteni, és még katonai kiképzésen is átestek. Az elméleti tudnivalót folyamatosan ismételnük kell, mivel a repülések előtt helyesen kell válaszolni az első számú kísérő kérdéseire, ez a feltétele a repülésüknek.

Kedvezményesen utazhat

A képzésen résztvevő harmincfős csoportból huszonhárman vizsgáztak le. Lucie elmondta, rendkívül összetartó csapat kovácsolódott össze Amszterdamban, amit a vezetők is észrevettek. A képzésen ő az eggyel magasabb „rangot” is megszerezte, így például a 189 személyes Boeing 800-ason a négy légiutaskísérőből egy felettese

A stewardess nem pincér

Lucie bíz a statisztikában, miszerint repülni sem veszélyesebb, mint autóval közlekedni

van, ketten pedig alatta helyezkednek el. A magasabb rang persze nagyobb felelősséggel is jár.

– Sokan azt hiszik, hogy a stewardess csupán pincér a repülőgépen, pedig ennél jóval többről szól a munkánk, mi az utasok biztonságáért felelünk – magyarázza Lucie.

Hozzátette, ha ezentúl bármelyik légitársasággal is utazik utasként, jeleznie kell a foglalkozását, hogy szükség esetén számíthassanak a segítségére. Ennek a munkának megvan az előnye is, hiszen kedvezményesen utazhat ő és a párja szinte bárhova.

Az első úti cél Pisa volt

Lucie örül, hogy a Transavia légitársaságnál dolgozhat, mert elsősorban Európán belül utaznak, így több ideje marad a magánéletére, mintha egy interkontinentális utakat vállaló légitársaságnál dolgozna. Ezenkívül az is szimpatikus volt számára, hogy a Transavianál az angol a használt nyelv, ami a legjobban fekszik neki, hiszen Dublinban volt alkalma begyakorolni.

– Havonta 65 órát dolgozom, napi két repülésem lesz. Télen változik a menetrend, akkor kevesebbet repülünk, viszont akkor lesz alkalom munkára Dubaiba és Izraelbe is utazni – mondta a vörösmarti légiutaskísérő.

Az is nagy vonzereje a munkának, hogy az utazások során, ha több óra van a visszaindulásig, lesz ideje körülnézni az adott városban.

– Az első utam Pisába vezetett, izgalmas és emlékezetes volt, bár gyorsan elmúlt, gyorsabban, mint amikor utasként ülök a repülőn – tudtuk meg Lucie-től. Hogy a családtagok mit szólnak az extrém hivatáshoz? Tudják ők is, hogy ez régi vágya. És azt is tudják, hogy a repülés nem ördögtől való.

Lucie egy érdekes statisztikát osztott meg velünk, amit egyik kedvenc dokumentumfilmsorozatában, a Légi katasztrófákban hallott. Úgy számolják, minden légitársaságnál tizennyolc évente zuhan le egy repülő, és ez a szám folyamatosan csökken, hiszen minden hibából tanulnak, és a technika is fejlődik.

A légikísérőnek csapatban kell gondolkodnia

Békeláng-ünnep és cserkészolimpia Muzslyán

A békét, a szeretetet és az összetartozást jelképezi a Betlehemi békeláng, melyet nem sokkal karácsony előtt Muzslyán adtak át. Az egész napos programmal mintegy 200 vajdasági cserkészt szólítottunk meg, akiket az Emmausz kollégiumban fogadtunk meleg teával. Barátkozás után az ünnepi szentmisén a Mária neve templomban a csapatok képvise-

A békét, a szeretetet és az összetartozást jelképezi a békeláng

Felemelő pillanat a békeláng érkezése

lői meggyűjthették lámpásaikat a békelánggal. Mise után a kollégista fiúk kisebb csapata betlehemes játékkal szórakoztatta a cserkészszereget. Ezután a eredményhirdetés következett, amelyen díjazták az ügyes fényképészeket és tollforgatókat is, majd asztalhoz ültünk, s meg-

ebédeltünk. Az ebéddel bevitt plusz kalóriákat a délután folyamán cserkészolimpia és táncház keretében dolgozhatta le a cserkészszereg. A forró tea és a mézeskalács ekkor sem maradt el.

Rapos Emma óv., 4.sz.
Szent Imre herceg cserkészcsapat, Muzslyán

Sikeresen szerepeltek a Szláv tavasz témára 13. alkalommal meghirdetett litvániai nemzetközi képzőművészeti pályázaton a szabadkai diákok. Saját kategóriájában első helyezést érdemelt ki Varga Péter, a J. J. Zmaj iskola 3. c osztályának tanulója, valamint az EmArt Műhely két növendéke: Teodora Bešlić és Bencun Luna, 2. díjas lett Ivana Cvijan (EmArt), 3. díjas pedig Pesti Bence (EmArt Műhely). Szabó Réka Dorottya és Sebők Csáki Szintia dicsőséres oklevelet kaptak.

Díjzön Litvániából

Varga Péter

Teodora Bešlić

Szabó Réka Dorottya és Sebők Csáki Szintia

Ivana Cvijan

Pesti Bence

Játszva fedezd fel a Világod!

Személyiségfejlesztő foglalkozás Szabadkán

Az Aragóniai Beatrix Sakk Klub 6–10 éves, tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek számára sokrétű személyiségfejlesztő foglalkozást tart szombatonként 11 órától a szabadkai Magyar Ház földszinti termében. A jelszó: Játszva fedezd fel a Világod! Ez a jelszó éppúgy érvényes a játékmesterekre, mint a gyermekekre.

A foglalkozásban aktívan részt vállaló gyermekek az iskolában gyakran nehézségekkel küzdenek (írás, olvasás, beszéd, számolás stb.), de megfelelő viszonyulással gyorsan megmutatkozhat, hogy micsoda lehetőségek rejlenek bennük – mondja **Rózsa Zsombor**, a program koordinátora. – A diszlexiás gyerekek a nehézségek ellenére jó képességekkel is rendelkeznek, felismerik a jelenségek mögötti struktúrát, rendkívül hatékony a problémamegoldó képességük, kreatívak, gazdag a képzelőerejük, és intuitív módon közelítik meg világunkat. Pont ezeket a képességeket megerősítve sajátítanak el új játékszereket, szabályokat, és alkotnak változatokat. Az alkotási folyamatban felszabadulnak, növekszik az önbizalmuk, teret kap a kreativitásuk, és mivel mindent saját kezűleg készítenek, így fejlődik a finommotorikájuk, és sok minden más.

A foglalkozásokra várnak minden érdeklődőt.

Kedves Diákok! Kedves Tanítók, Tanárok!

A péterrévei Samu Mihály Általános Iskola mesevetélkedőt hirdet.

Mesevetélkedő általános iskolásoknak

Ha szeretsz olvasni, kedveled a meséket és a kihívásokat, jelentkezz bátran!

A vetélkedőt két kategóriában szervezzük meg:

- 3-4. osztály
- 5-6. osztály

Mindkét korcsoportban háromfős csapatok jelentkezését várjuk.

A verseny három levelező fordulóból és egy élőben lezajló döntőből áll. A döntőre azokat a csapatokat várjuk, akik a levelező fordulók során a legtöbb pontot gyűjtötték.

A vetélkedő olvasmányanyaga Illyés Gyula *Hetvenhét magyar népmese* című gyűjteménye.

Bővebb információ és jelentkezés:

egyszervoltholnemvoltvetelkedo.blogspot.rs,
egyszervoltholnemvoltvetelkedo@gmail.com

Jelentkezési határidő: 2017. február 5.

Téli örömök

Utam az iskolába

Reggel hat óra van, és indulunk apával az iskolába, hogy odaérjek nulladik órára, vagyis iskolai kórusra.

Odakinn még sötét van. A fűvet úgy belepte a dér, mintha hó esett volna. Apával gyalog elindulunk a város felé. A városban már javában zajlik az élet. Dolgozni induló emberekkel telt meg Topolya városa, s később a diákok is csatlakoznak hozzájuk. Mi apával a város egyik legjobb pékségébe térünk be, ahol uzsonnát vásárolunk.

Már az iskola felé vettük az irányt, amikor eszembe jutott, hogy otthon felejtettem a szerb olvasókönyvemet. Így apával egy kis kitérőt tettünk, mivel haza kell mennünk a könyvemért. Berohantam a szobámba, és az íróasztalomról elvettem a könyvemet. Addig apa kint várt az udvaron. Egy gyors pillantást vetettem az órára. Láttam, hogy öt perc múlva hét óra. „El fogok késni!” – gondoltam, s elmondtam a hírt apának, majd hozzátettem:

– Ha sietünk, még odaérhetek!

Apával futólépésben vettük az irányt az iskola felé.

Szerencsére még időben odaértünk, s az iskola előtt sok bajtársammal, vagyis pájtásommal találkoztam.

Suvák Margareta, 5. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Ajánlom mindenkinek

Film:

Sinister – horror

Micsoda srác ez a lány – vígjáték

Suicide Squad – Öngyilkos osztag – akcióvígjáték

Ha maradnék – dráma

Démonok között – horror-thriller

Zene:

Allan Walker – Faded

Jennifer Lopez – Ain't your mama

Lucas Greham – 7yeras

Galantis – Run away

Ariana Grande – Int you

Könyv:

Paula Hawkins – Lány a vonaton

Papp Dóra – Tükörlelkek

Jussi Adler-Olsen: Más bőrben

Jeanne Ryan Nerve – Idegpálya

Keri Smith – Nyírd ki a naplót

Scott Westerfeld – Csúfok

**Boconádi Klaudia, 8. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

Hóvirág

Egyszer réges-régen élt egy királynő, akit hókirálynőnek neveztek.

Ez a királynő nagyon szerette a virágok illatát. Királyságában sajnos egy virág sem volt, mert minden, amihez a királynő hozzáért, megfagyott. Ezért nagyon szomorú volt. A királynő parancsot adott, hogy aki talál olyan virágot, ami nem fagy meg, az nagy jutalmat kap. Sokan hoztak mindenféle virágot, de a hókirálynő érintésére mindegyik megfagyott. A hókirálynő búsan sóhajtozott:

– Bárcsak lenne olyan virág, amelyet én is megérinthetnék!

Abban a pillanatban berepült egy fehér galamb, amelyen a csőrében csodálatos, ismeretlen virág volt. A hókirálynő megfogta a csodálatos virágot, de a virág nem fagyott meg a kezében. Jutalmul a hókirálynő épített egy házikót a galambnak, ezt a virágot pedig elnevezte hóvirágnak.

Kónya Lea, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Neked mondom, Szabadka!

Te vagy szülővárosom, Szabadka! Itt lakom már tizennégy éve, de még egyszer sem csalódtam benned.

Külvárosokban lakom, amióta megszülettem. Általában nyugodtak a mindennapok ebben a térségben, viszont sokszor látni autóiskolás újoncokat, ahogy köröznek az utcákon. Ezekon kívül nem jár erre túl sok jármű, kint szokás játszani az utcán.

A belvárosod viszont egészen más. Nagy a zaj a járművek és a sok ember miatt. A gyerekek nem mennek ki játszani, mert nincs helyük, csak a parkokban. Magas, több emeletes épületeid néha eltakarják a napot, de a sok szürke ház körül rengeteg zöld fa is található.

Sajnálom, hogy nem gondoskodnak rólad rendszeresen. Régen Magyarországi voltál, ma már Szerbiáé vagy, sok nyelvet beszélnek a területeden. Szerbia elmaradottsága miatt nem fejlődés túl sokat, rongálni is szokták tábláidat, falaidra firkálnak..., de ha felmászok a gyönyörű Városházára és kinézek a kilátóból, csodálni tudom sok szép épületedet, fáidat...

Szerintem helyes, hogy vannak többnyelvű iskoláid, mert, ugye, ezért hívnak téged „Szabadkának”. A szíved miatt, mert befogadsz mindenkit, és téged senki se ural!

László Dávid, 8. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

A kaméleon

Én egy európai kaméleon vagyok. A hullók és a gyíkok családjába tartozom.

Spanyolország területén élek, végre szabadon. Hogy hogyan lettem szabad? Ezt fogom most elmesélni. Egy állatkereskedésben születtem huszonhét testvéremmel együtt. Sokszor gondolkodtam azon, hogy milyen lehet a természet. Teltek-múltak az évek, és már három éves voltam. Már elhagytam minden remény. Soha nem gondoltam, hogy valaha kijutok innen. Egyszer egy ígéretes napon minden megváltozott. Végre kivettek abból a négyfalas üvegbörtönből, és saját szememmel láthattam a kinti világot. Nem tudtam, hogy hová visznek, de nem is érdekelt, annyira boldog voltam. Egy nagy házba vittek, de ekkor már kezdtem aggódni. Kik ezek az emberek? Mit fognak velem csinálni? Ezek a gondolatok keringtek a fejemben, amikor megpillantottam két lányt. Szerintem testvérek voltak, és nagyon izgatottan néztek rám. Végül bevitték a házba, éberem figyeltem, hogy hová visznek. Szerencsétlenségemre egy újabb terráriumba. Nagyon elszomorodtam. Nem tudtam elhinni, hogy ennyire szerencsétlen vagyok. Bánatomban magányra vágytam, hiszen a két lány kidüllesztett szemmel figyelt. Egy órát hagytak pihenni, után hoztak nekem különféle rovarokat ededelnek. Ahogy szétnéztem, ez a terrárium sokkal nagyobb és szebb volt, mint az előző. Ez kicsit felvidított. Kis idő múlva kivettek és letettek a földre. Toporogtak körülöttem, majd rátettek egy piros párnára. Mint ahogy mindenki tudja, a kaméleonok meg tudják változtatni színüket. Szerintem ők is épp erre vártak, mivel lefeküdtek elem a padlóra, és figyelték minden mozdulatomat. Ezt az elején nem tudtam, és csak kínosan pislogtam. Ők néztek engem, én néztem őket. Szégyenemben megpróbáltam elfutni, de visszatettek a párnára. Más választásom nem volt, ezért pirossá változtattam magam, és imádkoztam, hogy ne vegyenek észre. Egyszer csak ujjongani és tapsikolni kezdtek. Nem értettem az embereket. Most nagyon megijedtem tőlük. Ha megijednek a kaméleonok, akkor sötét foltokat öltenek magukra. Én is ezt csináltam. Nem tudták, mi van velem, ezért gyorsan visszatettek az új otthonomba. Teltek a hetek, és mindennap kivitték a természetbe, de csak egy órára, ami nekem nem volt elég. Egyszer kint voltam, és felügyelet nélkül hagytak. Ez volt az egyetlen esélyem! Gyorsan felmásztam a legközelebbi fára, és felvettem a színét. Amikor visszajött a két lány, sírva kerestek. Estig kutattak utánam. Ekkor elszöktem. Nem tudtam elhinni! Végre szabad voltam!

Soha nem fogom elfelejteni a szökésem napját. Azóta már sokkal boldogabb vagyok!

Balázs Petra, 8. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Karácsony. Kovács Mária, 4. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Az osztályom

Szeret új dolgokat kitalálni,
Sokat bolondozni, gördeszkázni.
Suli helyett játékokat játszok,
Ő Dávid, ki mindig ábrándozik.

Szabi szeret viccelődni,
A töri tanárral játszadozni.
Ő hozzám képest majd kétméteres,
Így ellenem játszani érdekes.

Ancsi, ő a mi hibavadászkodunk,
Este sétálni vele imádunk.
Hatéves korunktól együtt játszunk...
Szerelmi életünkről vitázunk.

Osztályunkban akadna egy gyerkőc,
Akinek a nevetése fertőz.
Dániel lenne a becses neve,
A színházba járás a mindene.

Szebi szeret a gép előtt ülni,
Így nem marad ideje tanulni.
Volna neki két kék szemecskéje,
Amit gyakran használ békülésre.

Nikolettnek a tánc az élete,
Nagy mese szerelmi története.
Gyakran vitázik, majd ábrándozik,
Van egy fiú, kiről álmodozik.

A sárga kerékpár a mindene,
Efelől semmi kétségünk nincsen.
Edi ismert, mint nagy bajkeverő,
Viszont kedvességben ő az első.

És az utolsó én, Gabi lennék,
Ezzel velem együtt nyolcan lennék.
Nem vagyunk mindig mi a legjobbak,
A hét/egy összetartó kis csapat.

**Tamás Gabriella, 7. osztály,
Ivo Andrić iskola, Budiszava**

Macsák. Sebők Csáki Szintia, EmArt Műhely, Szabadka

A krajcárok nyomában (a kisfiú szemszögéből)

Egy délutánt azzal töltöttünk el édesanyámmal, hogy hét krajcárt kerestünk. Az első hármat édesanyám lelte meg a gépfiókban, ahova a varrásért kapott pénzt szokta rakni. A negyediket az üveges almáriumban találtuk meg, aminek nem volt üvege már régóta, de a fiókban ott volt a krajcár, ahol én tudtam. Három napja készültem kivenni onnan, de nem mertem. Pedig cukrot vettem volna rajta. Erre édesanyám így szólt:

– Na, van már négy krajcár. Sose búsulj, fiacskám, már megvan a nagyobbik fele. Már csak három kell. Ezt az egyet megkerestük egy óra alatt, azt a hármat is megleljük uzsonnáig, és moshatok egy rendet estig. Azt gondoltuk, hogy a többi fiókban is találni fogunk, de egyikben se volt. Az ötödiket édesapám legbelső zsebében találtuk meg. Nem hittünk a szemünknek, hogy már csak kettő kell. Nagy, vörös rózsák égtek anyám arcán az izgatottságtól és a munkától. A hatodikra édesanyám zsebében találtunk rá. A nagy munka közepette beállított egy koldus. Éneklő hangon, nagy siralmas könyörgést mondott. Édesanyám majd belebódult, úgy ránevetett:

– Hagyja el, jó ember – mondta. – Ma egész nap itt heverünk, mert nincs egy krajcárunk egy szappanhoz.

Végül a koldus megsajnálta minket, és nekünk adta azt az egy krajcárt. Édesanyám nem akarta elfogadni, de akezébe nyomta.

„Ekkor egy pillanatra megállt és egy nagyot kacagott. Fuldoklás jött rá, és ahogy alá álltam, hogy támogassam, valami meleg ömlött a kezembe. Vér volt, az ő drága, szent vére, aki úgy tudott kacagni, ahogy a szegény emberek között is csak kevés tud.”

Szabó Nikoletta, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Valós hírek

E-mailben már több felkérést kaptam arra, hogy írjak az amerikai elnökválasztásról. Mivel az európai kontinensre is percek alatt eljutott a hír, hogy lecserélik az elnököt, minden ember kíváncsi, hogy miért, és hogy ki lesz az új elnök. Mivel ezzel a témával nem szeretnék túl sokat foglalkozni, csak épp annyit, hogy az olvasóim elégedettek legyenek, leírok egy rövid cikket a történetéről.

„A közelmúltban úgy döntöttek az amerikai polgárok, hogy az elnököt, Barack Obamát leváltják elnöki posztjáról, mert nem szeretnék, hogy ő irányítsa Amerikát. Az új elnök Donald Trump lett, aki véleményem szerint még annyira sem jó, mint az előző.” Több információt az interneten szolgáltunk. Dátum: 2016. nov. 11.

***

Valótlan hírek

A múltkor a szobámban unatkoztam és valami újság után kutatva rátaláltam egy furcsa kinézetű újságra. Igazából nem azt kerestem, csak a múlt heti eseményeket szerettem volna elolvasni. Na, de térjünk vissza arra az „újságra”. Első benyomásra látszott, hogy furcsa. Hogy miért? Először is, nem volt címe és mozogtak rajta a képek. Már elég kíváncsi voltam, ezért kinyitottam. Az első oldalon egy szekrény volt, aminek az ajtaja hol kinyílt, hol meg becsukódott. Elolvastam az alatta lévő rövid cikket. „Ez a szekrény egy másik világba vezet át, ám nem mindenki jut át rajta, csak aki megérdemli...” Ezt a két sort elolvastva kicsit elgondolkodtam, továbblapoztam a második oldalra, amin viszont egy furcsa lény volt. Talán egy törpe, vagy egy manó, de nem ez volt a különös, hanem a lénynek a belső szervei kilátszottak. Vonalakkal mutatták, hogy melyik szervnek mi a neve. Ez nem is érdekelt. A következő oldalon egy olyan állat volt, mint egy griffmadár, csak nagyobb és soványabb. Azt írta a kép alatt: „halandók számára e különleges lény láthatatlan”. És minden egyes oldalon valami furcsaság jelent meg. Lapoztam az érdekesebbnél érdekesebb cikkeket, ám a 67. oldalon megcsapott egy különös illat. Egy kis üvegen ezüst színű lé gőzölgött. Ezt írta a kép alatti megjegyzésben: „Félix – közönséges nevén szerencselé: aki ebből a folyadékából iszik, annak minden sikerül, amit eltervezett, már ameddig tart a hatása.”

Eltöprengettem. Jó lenne egy ilyen nekem is, hogy javítsak a matekjegyeimen. Lapozok. Az újság 100 oldalas volt, ami azért is furcsa, mert kb. 10 oldalasnak nézett ki, és könnyű volt, mint egy papírlap... Egyszer csak nyílik az ajtó és belép anyu. Az első dolog, ami eszembe jutott, hogy ezt az újságot jobb, ha nem látja. Bedobtam az ágy alá.

– Elkésél! – mondta anyu.

– Már indulok! – feleltem.

Felkaptam a táskát a hátamra és elindultam. Magam mögött hagyva a sok megválaszolatlan kérdést, ami az újság miatt fogalmazódott meg bennem.

Kovačić Sanja, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Zselici csillagpark

Ahol megismerheted a csillagokat, és a Tejutat is láthatod

A Zselicben bújik meg egy csillagpark, Magyarország első Csillagoségbolt-parkjának közepén. Ha szereted bámulni a csillagos eget, vagy érdekel a csillagászat, akkor ezt a helyet neked találták ki. Hol találd? Magyarországon, Kaposvártól délre, Somogy és Baranya megye határán. A dombság tengerszint feletti magassága átlag 200-250 méter, legmagasabb pontja, a Hollófészek is csupán 358 m magas, de kivételes hely.

Ma már szinte nem is látjuk a csillagokat, az eget elvakítja az a rengeteg fény, amit az utcai lámpák, épületek, szórakozóhelyek, autók, kirakatok bocsájtanak ki magukból. Különösen igaz ez a nagyvárosokra, ahol ma már szinte teljesen eltűntek szemünk elől a csillagok.

Éppen ezért a Nemzetközi Csillagoségbolt Szövetség megalapította a „nemzetközi csillagoségbolt-park” címet, amelyet olyan területeknek adományoz, ahol mesterséges fényektől mentesen csodálhatjuk meg a csillagos égboltot. Európában elsőként a Zselici Tájvédelmi Körzet büszkélkedhetett ilyen kitüntetéssel, amelyet 2009-ben nyert el.

Mára már a Hortobágyi Nemzeti Park is megkapta ezt a rangos kitüntetést, de a zselici park 2015-ben egy csillagvizsgálóval is megkapta a csillagászat szerelmeseit. A 840 négyzetméteres épület magába foglal egy planetáriumot, egy távcsőkupolát, két nagy, egymásba nyitható előadótermet és egy filmek készítésére alkalmas stúdiót. A csillagvizsgálóval szemben egy 25 méter magas fa kilátó is van, ahonnan csodálatos kilátás nyílik a környékre. A planetárium előtt egy hatalmas, fénylő pontokkal teli

A csillagpark felülnézetből

A Tejút az éjszaka fényében

térkép áll, mely megmutatja, melyik város, ország mennyire fényszennyezett. A térkép előtt kis kerek, asztalhoz hasonló vitrinekben őrzik a csillagpark meteorit-gyűjteményét. A híres

cseljabinszki meteorithullásból is őriznek itt egy darabot, de a Magyarországon talált legnagyobb meteorit-darabból is van itt egy vizsgálati metszet.

Mit kínál a csillagpark?

Szakember vezeti be a látogatót az égbolt és az erdő rejtelseibe. A gyerekek mesén keresztül ismerhetik meg a csillagképeket és azok történetét, a hobbicsillagászok pedig elmélyedhetnek az „égbolt kutatásában”.

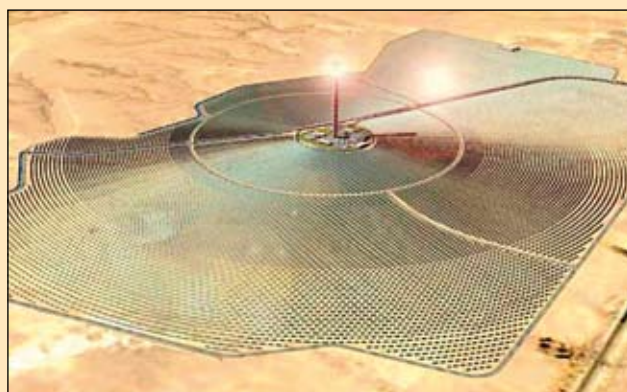
Az ultraszéles képarány nem csak játék közben menő

Egyre több gyártó lát fantáziát a 21:9-es, úgynevezett ultra wide monitorokban, és a kategória kínálatát folyamatosan bővítő LG most egy olyan modellel állt elő, amit kifejezetten játékosoknak szán. A tesztelt kijelző viszont nemcsak szórakozásra kiváló, de munka közben is remekül megállja a helyét.

A 21:9-es monitor nemcsak technikai specifikációiban igyekszik a játékosok kedvében járni, hanem a dizájnban is.

Napenergia-torony épül

A világ legmagasabb napenergia-tornyát építik Izraelben, a Negev-sivatagban. A 2017 végére vagy 2018 elejére elkészülő Ashalim-erőmű egy tükörs naperőmű, ami naponta 310 megawatt áramot termel majd. Az építmény naptornya 250 méter magas lesz, ami egy 80 emeletes felhőkarcolónak felel meg, így ez lesz a legmagasabb a világon.

Az 50 ezer tükörből, vagyis heliosztátból álló erőmű az egymillió négyzetméteres visszatükröző felületével az összes napfényt a naptornyba fogja összpontosítani. A torony tetején lesz egy bojler, amely összegyűjti a napsugarakat és gőzzé forralja a vizet, hogy beindítsa a turbinát egy hagyományos erőműben.

Az erőmű 130 ezer lakás energiaellátásához elegendő villamos energiát fog előállítani, amivel Izrael lakosságának 5 százalékát tudja majd ellátni.

A tengelicet a 2016. június 28-ától július 27-éig lezajlott internetes szavazáson választották meg a Magyar Madártani Egyesület honlapján a 2017-es év madarának.

Ismeritek a tengelicet? Kontinensünk egyik legtarkább madara. Fejének elülső része a homloktól a szemek hátsó vonaláig és a toroka felső részéig piros. Magevőhöz képest hosszú, egyenes lefutású és hegyes csőre elefántcsontszínű. Pofái a fejtetőtől a torokig fehérek, a tarkó a nyak közepéig fekete. Háta barna, a farkcsík fehér, közepesen villás farka fekete, a tollak hegyén fehér folttal, a szélső farktollakon fehér tükörrel. Begye és testalja fehér, a mell két oldalának barnás területe nem összeérő mellszalagot alkot. A szárnytollak feketék, hegyükön fehér folttal, középen sárga tükörrel, ami repülés közben még feltűnőbb. A hím és a tojó nagyon hasonló, elkülönítésük elsősorban kézben (gyűrűzéskor) lehetséges.

A fiatalok finoman sávozott, szürkésfehér fejről egyaránt hiányzik a fekete, a piros és a fehér szín is, a fajra jellemző sárga-fekete-fehér szárnymintázat azonban már ekkor is jól látszik.

Elterjedési területe Nyugat-Európától Közép-Ázsiáig terjed, de fészkel Afrika északi részén is. Északi elterjedésének határa Közép-Finnország. Természetes elterjedési területén kívül betelepítették Dél-Amerikába, Ausztráliába és sok szigetre is.

Az év madara – a tengelic

A jellegzetes színezetű tengelic (a képen két öreg madár látható) az egyik legkönnyebben felismerhető, mással össze nem téveszthető madarunk (Fotó: Orbán Zoltán)

Gyakorisága és hatalmas, a legfrissebb adatok alapján mintegy 26,5 millió km²-es elterjedési területe miatt pontos világlármánya nem ismert, becslések szerint ez 100-160 millió egyed lehet, melynek valamivel több mint a fele Európában él. Magyarország egyik leggya-

koribb fészkelő madara, állománya 622-763 ezer párta tehető, és növekedést mutat.

A tengelic a fákkal és nyílt gazosokkal tarkított sík és dombvidéki élőhelyeket kedveli, az erdőségek zárt, belső részeit kerüli. A belvárosokban is jól érzi magát.

Az év kétéltűje – a mocsári béka

Az MME Kétéltű- és Hüllővédelmi Szakosztálya a Mocsári békát választotta az év kétéltűjének, mert egyfelől csodálatos látványt nyújtanak a kék nászruhás hímek, másrészt pedig aggasztó tény a csökkenő állományuk.

A mocsári béka a valódibéka-félék (Ranidae) családjába tartozik, ezen belül a barna- vagy bajszosbékák csoportjába. A többi barnabékától sok esetben nehéz, szinte lehetetlen megkülönböztetni. Nem így a nászidőszakban, amikor a hímek égszínkére színeződnek, ahogy az díjnyertes természetfotókról sokaknak ismerős lehet. Magát a jelenséget azonban élőben csak kevesen figyelhették meg.

Karácsonyfával etetik az állatkerti elefántokat

A világ több állatkertjében évek óta különleges csemegével, fenyőfákkal etetik az elefántokat karácsony után. Az állatok láthatóan nagyon örülnek az ünnepi desszertnek, amely a Berlinben készült felvétel tanúsága szerint szórakozásnak és tápláléknak egyaránt kiváló.

Az alapvetően leveleket és gyümölcsöket fogyasztó elefántok először jól eljátszanak a fákkal, dobálják, emelgetik azokat, majd ha megéheznek, elropogtatnak néhány tülevelekkel borított ágat. Persze nem a korábban feldíszített, majd kidobott fákról van szó, hanem olyan fenyőkről, amelyeket nem vásároltak meg az emberek az ünnepek előtt. Ezek pedig sokkal frissebbek, mint a hetekig a lakásban aszalódott társaik.

A gondozók elmondása szerint az elefántok legjobban a jegenyefenyőt kedvelik, második kedvencük pedig a lucfenyő, a hosszú tűs fákért viszont nem rajonganak annyira. (erdekesvilag.hu)

Enyhe tél volt. Havazott is, meg esett is egyszerre. Csupa locspocs volt a város. Otthon kellett ülnünk naphosszat.

Néztük, hogyan dagasztja édesanya a kenyeret.

- Mikor jön a nagybácsi, anya? - kérdeztük.
- Egy óra múlva itt lesz.
- Mit hoz a nagybácsi, anya?
- Mézet.
- Sokat?
- Egy teli fazékkal.

Anya türelmesen válaszgatott a sok kérdésre. Tudta, hogy minden gyerek nagyon izgatottan várja a messzi idegen országból érkező nagybácsit.

Szép lehet az a messzi idegen ország! A fű zöld, a virágok pirosak, a lepkék tarkák, a kék mennybolton pacsirták énekelnek, a méhecskék mézet gyűjtenek a virágokon. Van-e edesebb a méznél? Bizony nincsen. A nagybácsi azt írta messzi idegen országból, hogy a méhecskék minden évben egy teli vödör mézet gyűjtenek.

- Egy nagy vödör méz!
- Egy vödör teli mézzel!
- Hárman is alig bírják fölemelni!

Már a gondolatra is nyalogattuk az ujjunkat, aztán az ablakhoz szaladtunk, a párkányra támaszkodva lestük, jön-e már a nagybácsi.

- Vonattal jön?
- Repülőgépen?
- Robogón?
- Talán biciklivel.
- Lehet, hogy gyalog.
- Pszt! Pszt! Jön valaki!

Kopogtak a léptek, de elhaladtak az ablak alatt. Az üveg megharmatosodott az odanyomott orrok leheletétől.

- Anya, milyen a nagybácsi?
- Magas és sovány.

Teli vödör méz

- Van bajusza?

- Nagy fekete bajusza van.

Hosszú karú, hosszú lábú bácsit rajzoltunk a párás ablaküvegre, bajuszt is kanyarítottunk neki, aztán kórusban énekelni kezdtünk:

*Jön a bácsi, nagy a bajsa,
olyan, mint egy karcsú harcsa.*

Az idő egyre nőtt, hosszabbodott, már betöltötte az egész konyhát, nem is fért bele, szétlotta a falakat. A négy gyerek akkora volt benne, mint négy kicsi pontocska. Jókedvében a falióra is egészen meghízott, mind a négyen egyre csak az órát bámultuk. Sárgaréz ingája ide-oda bólogatott, mindig egyformán, és egyre ugyanazt mondogatta:

- Tik-tak-tik-tak-tik-tak...

Lehunytuk a szemünket, már nem beszélgettünk, nem is hallottunk semmit. Másodpercek, percek, órák, napok... Olyan gyorsan múlnak, mint a villám cikázik, vagy olyan soká tartanak, mint az örökkévalóság.

Aki vár valamit, annak hallgatnia kell az idő múlását:

- Tik-tak-tik-tak-tik-tak...

Minél türelmetlenebbek vagytok, minél nyugtalanabban várjátok, hogy már itt legyen, annál hosszabb a dala:

- Tik-tak-tik-tak-tik-tak...

Az idő még mindig csak nőttön-nőtt, mi, gyerekek, meg még mindig egyre apróbbak lettünk. A legkisebb Annácska volt, ő szinte már el is vészett az örökkévalóságban.

Az utolsó pillanatban elkialtotta magát:

- Anya! Anya!

- Itt vagyok. Mosakodjatok meg! - felelte anya, és behozott egy nagy lavór vizet.

Anya mosolya nyomán az örökkévalóság véget ért, mi apró pontocskákból újra gyerekek lettünk, a konyha falai közelebb kerültek egymáshoz. Meleg kávé, friss kenyér illata szállt a konyhában. A nyelvünk is megoldódott, a fülünk is kinyílt.

- Adjátok ide a szappant! - kiáltotta Annácska. Azonnal odaadták neki, mert ebben a házban mindenki a legkisebbnek és leghangosabbnak fogadott szót.

Sorra szépen megmosakodtunk, anya felöltöztetett és megfésült bennünket. Aztán leültünk a padra. Csak úgy ragyogtunk a tisztaságtól!

Szép gyerekeim vannak - örült nekünk édesanyánk -, ideje, hogy jöjjön már a nagybácsi, és lássa őket. - Tiszta kötényt kötött maga elé, megállt egy percre a tűkör előtt. - Remélem, a bátyám nem veszi majd észre, hogy megöregedtem. - Aztán leült a fásládára.

Hallgattuk a csendet.

- Tik-tak-tik...

A falióra azonban most nem ért mondókája végére, az előszobában léptek koppantak, halk kopogtatás az ajtón, belépett a nagybácsi.

Akkora nagybácsi volt, mint - a kisujjam. Kezében egy csöppnyi fazék méz.

- Kóstoljátok meg. Jó édes - mondta.

Fáradt volt nagyon, de ez nem is csoda, hosszú utat tett meg, annyira elálmosodott, hogy el is aludt az asztal mellett, mielőtt még anya odatehette volna eléje a kávéját meg a kenyeret.

A gyűszűnyi méz Annácska ujjára kenődött. Lenyalta. Nekünk nem is jutott belőle.

Stephen Hawking

Az idő rövid története

(Részlet)

Milyenek látjuk a világegyetemet?

Egy híres tudós (többek szerint Bertrand Russell) ismeretterjesztő előadást tartott a csillagászatról. Érzékletesen elmondta, hogyan kering a Föld a Nap körül, a Nap pedig a galaxisunkat alkotó hatalmas csillaghalmaz közép-pontja körül. Az előadás végén a hátsó sorban felállt egy apró, idős hölgy, és így szólt: – Mit fecseg itt összevissza nekünk? A Föld a valóságban lapos, és egy óriási teknősbéka hátán nyugszik.

– No és mi tartja a teknősbékát? – mosolygott fölényesen a tudós.

– De okos maga, fiatalember, hű, de okos – válaszolt a néni. – Egyszerű: egy másik teknősbéka, azt megint egy másik, és így tovább.

A legtöbben mulatságosnak találják az elképzelést, hogy világegyetemenket egy végtelenbe nyúló teknősbékatorony alkotja, holott mi a biztosítékunk, hogy nem így van? Mit, és mennyire tudunk a világegyetemről? Tudjuk-e, honnan jött és hová tart? Volt-e kezdete, és ha igen, mi volt előtte?

Milyen az idő természete? Befejeződik-e valamikor? Részben az új, fantasztikus műszaki csodák eredményeképpen több ponton is áttörést sikerült elérni a fizikában, s immár sejtjük a választ a régóta megválaszolatlan kérdések némelyikére. Ezek a válaszok egyszer majd olyan természetesen lesznek számunkra, mint az, hogy a Föld a Nap körül kering – vagy éppenséggel olyan neveltségek, mint a teknősbékatorony. Az idő (akármilyen légyen is az) meghozza majd döntését.

Arisztotelész, a görög filozófus már időszámításunk előtt 340-ben két kitűnő érvet tudott felhozni A mennyekről c. könyvében amellet, hogy a Föld gömbölyű, és nem lapos. Először is felismerte a holdfogyatkozás okát: azt, hogy ilyenkor a Föld a Nap és a Hold közé kerül. A Föld mindig kerek árnyékot vet a Holdra, ez pedig csak akkor lehetséges, ha a Föld maga gömbölyű. Ha lapos lenne, árnyéka nyújtott, ellipszis alakot venne fel, hacsak nem kizárólag akkor van holdfogyatkozás, amikor a Nap éppen a Föld tányérjának közepe alatt áll. Másodszor, a sokat utazó görögök tudták, hogy délebről nézve az Északi Sarkcsillag alacsonyabban látszik az égbolton, mint az északi tartományokból. (Mivel az Északi Sarkcsillag az Északi Sark fölött áll, az ottani megfigyelő éppen a feje fölött látná, az Egyenlítőről nézve azonban pontosan a horizonton fénylik.) Arisztotelész még a Föld kerületére vonatkozó becslést is közzétett, melyet az Északi Sarkcsillag Egyiptomban, illetve Görögországban észlelt látszólagos helyzete alapján határozott meg. 400 000 stadion hosszúságúnak találta a Föld kerületét. Nem tudjuk pontosan, milyen hosszú volt egy stadion, de úgy 200 méter lehetett. Arisztotelész becslése tehát mintegy kétszerese a ma elfogadott értéknek. A görögök egy további érvet is felhozhattak a Föld gömbalakja mellett: hogyan lehetne más-sal magyarázni, hogy a partról a közeledő hajónak előbb látszik a vitorlája, és csak azután a törzse? Arisztotelész azt tanította, hogy a Föld mozdulatlan, és a Nap, a Hold, a bolygók meg a csillagok körpályákat járnak be körülötte. Misztikus alapokon vélekedett így, ugyanis a Földet a világegyetem központjának tartotta, a körpályát pedig a legtökéletesebbnek. Elméletét Ptolemaiosz fejlesztette teljes kozmológiai modellé az időszámításunk utáni 1. században. E modell szerint a mindenség középpontjában álló Földet nyolc szféra fogja körül. Ezekben mozog a Nap, a Hold, az összes csillag és az akkor ismert öt bolygó: a Merkúr, a Vénusz, a Mars, a Jupiter és a Szaturnusz. A bolygók a megfelelő szférákhoz illeszkedő kisebb körpályákon mozognak; ezzel lehe-

Hawking (rokkantkocsiban) az éppen leköszönt amerikai elnök, Barack Obama társaságában

tett értelmezni eléggé bonyolult látszólagos pályájukat. A legkülső szférán az úgynevezett állócsillagok helyezkednek el. Ezek egymáshoz képest mozdulatlanok, de együtt forognak az égbolttal. Nem sok szót vesztegettek arra, hogy mi lehet a legkülső szférán túl; annyi bizonyos volt, hogy az már nem tartozik az ember által megfigyelhető univerzumhoz.

Ptolemaiosz modellje elfogadhatóan pontos rendszert kínált az égitestek mindenkori helyzetének előrejelzéséhez. A kellő pontosság eléréséhez azonban fel kellett tételezni, hogy a Hold pályája néha fele olyan távol fut a Földtől, mint máskor. Akkor viszont a Holdnak kétszer akkora kellene látszania! Ptolemaiosz maga is felismerte ezt a hibát, ennek ellenére modellje eléggé elterjedt, ha nem is vált általánossá. A keresztény egyház elfogadta ezt a modellt, mint olyant, amely összhangban van a Szentírással, hiszen bőségesen hagy helyet az állócsillagok szféráján túl a mennyországnak és a pokolnak.

Mégis egy pap, a lengyel Mikolaj Kopernikusz dolgozta ki a ptolemai-oszinál egyszerűbb modellt

1514-ben. (Talán attól tartva, hogy egyháza eretneknek bélyegzi, Kopernikusz kezdetben névtelenül köröztette elméletét.) Elgondolása azon alapult, hogy a Nap áll a középpontban, a Föld és a bolygók pedig körpályán keringenek körülötte. Közel száz év telt el, míg elkezdték komolyan venni modelljét. Két csillagász: a német Johannes Kepler és az olasz Galileo Galilei nyilvánosan támogatni kezdte ezt a világméretű, annak ellenére, hogy a Kopernikusz által megjósolt pályák nem minden esetben feleltek meg a megfigyelteknek. Az arisztotelészi-ptolemaioszi világméretű 1609-ben szenvedte el a végső csapást. Ebben az évben kezdte Galilei az éppen akkor feltalált távcsővel figyelni az éjszakai eget. A Jupiter bolygót tanulmányozva feltűnt neki, hogy több hold is kering körülötte. Ez bizony arra utalt, hogy korántsem kering minden a Föld körül, ahogy Arisztotelész és Ptolemaiosz tanította. (Természetesen továbbra is lehetséges volt, hogy a Föld a világmindenség mozdulatlan középpontja; és a Jupiter holdjai rendkívül bonyolult, Föld körüli pályán haladnak, azt a látszatot keltvén, hogy a Jupiter körül keringenek. Kopernikusz elmélete azonban sokkal egyszerűbb.) Johannes Kepler pedig módosította elméletét, feltételezve, hogy a bolygók nem kör-, hanem ellipszispályán keringenek (az ellipszis nem más, mint egy megnyúlt kör). Az előrejelzések most már megegyeztek a megfigyelésekkel.

Kedves Olvasó Tanulók!

Stephen Hawking (1942) angol elméleti fizikus, az Ősrobbanás (Nagy Bumm) és a Fekete lyuk-elméletek összefüggéseit kidolgozó híres elme. Csaknem olyan zseniális tudós, mint Albert Einstein. Abban is hasonlít hozzá, hogy ismeretterjesztő tevékenysége révén a népszerű kultúra részévé is vált munkássága. Az idő rövid története (1988) című műve, amelynek célja, hogy a kvantumfizika érthetetlen tartományait (pl. a téridőelméletet) közel hozza a laikus olvasóhoz, a világ egyik legismertebb és legnépszerűbb alkotása. Megjelenését követően 205 héten át tartotta első helyét az eladási listákon, noha maga a szerző sem gondolta, hogy könyve valaha ennyire népszerű lehet. Magyarul Molnár István fordításában olvasható. Már 1989-ben kiadták.

Hawking több tudományos-fantasztikus film egy-egy epizódjában is szerepet kapott, két életrajzi film készült róla. Különleges a történetében, hogy 21 éves kora óta ún. motoros neuronbetegségben szenved. Ma lélegeztetőgépen él és csak az arcizmait tudja mozgatni. Épp ezért nemcsak mint tudós író, hanem mint „életművész” is nagy pályát futott be; ha nincs ekkora akaraterője, már rég nem élne. Ezzel szemben ő befejezte tanulmányait, doktorátust szerzett, karriert épített, egyetemi tanárként számos tanítványa van, csalaát alapított, jelentős tudományos eredményeket ért el, pl. a hullámelmélet terén.

Könyvének bevezető fejezetéből olvashattok részletet rovatunkban.

Keressétek és olvassátok a könyvet!

Bence Erika

Régi mesterségek A takács

A szép textiliák mestere a takács. Szó, fon, ahogy a szólás mondja. Díszes abroszokat, terítőket, szőnyegeket, mindenféle asztali és ágyi ruhát készített. Sok végvásznat megszótt a falusi háztartások számára, amiből az asszonyok aztán maguk szabták ki a lepedőket, törülközőket, és megvarrták a család alsóruháit, az ingeket, gatyákat, alsószojnyákat.

A vásznak lenből vagy kenderből készültek. A kendert tavasszal elvetették. Mikor beérett, nyár végén kiszaggatták a földből, patak vagy tó vízében megtisztították, majd addig törték, fésülték a növény szárának rostjait, míg elég puhák nem lettek, alkalmasak a fonásra. A kenderfeldolgozás eszközei, a különféle törők, fésűk, gerebenek, motollák, gombolyítók, orsók ma már csak múzeumokban és tájházakban láthatók.

A kender feldolgozása a nők munkája volt a falusi háztartásokban. Ők készítettek a növény rostos szárából fonalat. A szövést azonban legtöbbször mesteremberre, takácsra bízták. A régi időkben minden településen dolgozott néhány takács, nagyobb helyen akár több, 20-30 is. Ahol meg egy sem akadt, ott a szomszéd faluba vitték a szőnivalót.

A szövés bonyolult eszköze a szövőszék, a fonás egyik legfontosabb szerszáma az orsó. Jobb

Tudod-e?

A takács foglalkozás neve szláv eredetű, textília szövésével foglalkozó kisiparos, szövőmunkás a jelentése. A céhes iparosmesterek körében különösen könnyen vált ragadványnévvé, majd ebből alakult családnévvé. Ehhez hasonló jelentésű külföldi családnév a Weaver (angol). Néhány híres „Takács” vezetéknevű ember: Takács Marika tévébemondó, Gundel Takács Gábor újságíró, műsorvezető, Takács Péter labdarúgó, angol nyelvterületről pedig Sigourney Weaver színésznő, akit az Alien filmekből Ellen Ripley hadnagyként ismerhetünk.

Az iparművészek ma is szövőszéken dolgoznak

kézzel pörgetett a fonó, úgy sodorta vele fonallá a kender rostos szárát.

Az orsó

Az orsó

A fonás a hosszú téli esték foglalatossága volt. A lányok, asszonyok fonóházakban gyűltek össze fonni. Míg a kezük szorgalmasan pörgette az orsót, sodorta a fonalat, beszélgettek, meséltek, énekeltek. Társaságban könnyebben ment a munka. A fonóházakat a legények is szívesen látogatták. Udvaroltak a lányoknak, szórakoztatták őket az egyhangú munka végzése alatt. Barátságok, szerelmek is szövődtek a fonóban.

A takács a kész fonalból dolgozott. Szövőszéken sokféle mintát szőtt a vászonba. Ha finomabb vásznat, ingnek, köténynek valót készített, a kenderfonalat lenszállal vegyítette. A mintákhoz színes pamut- vagy gyapjúfonalat használt. A legdurvább kenderfonalból zsáknak való vásznat szőtt a gazdaságok és a molnárók, pékek számára.

Takácsok ma is működnek, legtöbbjük azonban már gépen sző. Szövőszéken ma az iparművész takácsok dolgoznak. Ők örökölték tovább a régi mesterek tudását és mintakincsét.

A lányok és asszonyok a fonóban készítették elő a fonalat

Tipp:

Gyűjtsd össze a fonás és szövés munkaeszközeinek neveit a fenti szövegből! Mondd el azt is, hogy melyik eszközt mire használták!

VAJDASÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK

Id. Novák Mihály festő

Novák Mihály, mint visszaemlékezéseiben elmondta, viszonylag későn, 1974-ben kezdett festeni, amikor a feketehimlő-járvány miatt vesztégyárba került Topolyán a művésztelepen, számos kép és festmény társaságában. Itt érezte először, hogy neki is ecsetet kell vennie a kezébe, és megpróbálkozott a festéssel. Kezdeti útmutatást Ács Józseftől és Balázs G. Árpádtól kapott, és azóta is a festészet szerelmese.

Így Novák már több mint negyven éve építgeti a maga világát, pedig eredetileg apjától óras-ékszerész mesterséget tanult, amit nem hanyagolt el később sem. 1978-ban megalapí-

totta a 9+1 Képzőművészi Csoportot, és szervezi ennek évenkénti alkotótáborát Moravicán/Bácskossuthfalván. Ma is ott él és alkot.

Jelentős gyűjteménye van a legjobb vajdasági képzőművészek festményeiből.

Magyarország a fejlődés útján

Az osztrák-magyar kiegyezés 150. évfordulója

Az idei év legjelentősebb történelmi jubileuma mindenképpen az osztrák-magyar kiegyezés százötvenedik évfordulója. Ezzel az egyezményvel jött létre az Osztrák-Magyar Monarchia 1867-ben.

Mi is történt pontosan az 1867-es év elején? A már évtizedek óta összetett politikai viszonyok a Habsburgok és a magyar nép között végre rendeződni kezdtek. Az 1848/1849-es forradalom elfojtása után, amelyet Haynau rémuralma, majd a Bach-korszak követett, az 1860-as évek vége felé enyhült a helyzet. A Habsburgok ebben az időben nehéz helyzetben voltak a német egyesítési háború miatt, és a poroszoktól Königratznál elszenvedett vereség 1866-ban jelentősen megingatta hatalmukat.

Gróf Andrássy Gyula

Deák Ferenc, akit a magyar történelemírás a haza bölcsének is nevez, már az 1865-ben megjelent, később "húsvéti cikk"-nek nevezett írásában bejelentette, amire hamarosan sor is került. A cikk a Pesti Naplóban jelent meg, és választ jelentett Luskandl Venczel Adalékok című művére, valamint a bécsi Botschafter újság cikkére, amelyek Deák ellen irányultak, a magyarokat pedig elszakadási törekvésekkel vádolták. A húsvéti cikk az első lépést jelentette a kiegyezés felé.

A bécsi udvar és a magyar vezetés olyan megoldást keresett, amellyel mindkét oldal meg lenne elégedve. Meg kellett őrizni a birodalom egységét és nagy hatalmi státusát, de egyben Magyarországnak széles körű önállóságot és elégedettséget kellett biztosítani.

1867-ben a császár, I. Ferenc József hosszas tárgyalások után végre megállapodott minden fontosabb ügyben a magyar delegációval, amelyet Deák Ferenc és gróf Andrássy Gyula vezetett. A kiegyezés értelmében létrejött a kettős monar-

I. Ferenc Józsefet Magyarország királyává koronázzák

chia, melyben a magyarok elismert, egyenrangú tényezőt alkottak az addig felülrendelt Ausztriához képest. Magyarország magas fokú önállóságot kapott, és végre ismét egyesült Erdéllyel. Kormány alakult, amely az Országgyűlésnek volt felelős. Ferenc József az osztrák császár és magyar király címet vette fel. 1867. június 8-án került sor a Mátyás-templomban Ferenc József és Erzsébet királyné megkoronázására. Az új, két központú (Bécs és Budapest) alkotmányos monarchiában pontosan meghatározták a közös, illetve nem közös ügyeket. Ennek értelmében a hadügy és a külügy közös volt, valamint az ezekkel kapcsolatos pénzügyek. Két hatvanfős delegáció jött létre, amelynek feladata a minisztériumok ellenőrzése volt. A közös külpolitikai célok megvalósítása céljából egységes hadsereg jött létre, amely teljes mértékben az uralkodó irányítása alatt állt.

A császár Andrássy Gyula gróftot magyar miniszterelnöknek nevezte ki. Gazdasági meg egyezés is született, mely szerint a Monarchia közös vámterülettel rendelkezik, egységes valutát használ, és egységes piacot képez.

Az emigrációban lévő Kossuth Lajos nyíltan elutasította a kiegyezést a Deáknak írt Kaszszandra-levélben. A magyar politikai elit és az egyszerű nép körében eltérő vélemények voltak a kiegyezésről. Volt aki támogatta, volt aki elítélte. Ami az európai közvéleményt illeti, a Nyugat egy erős közép-európai hatalom mellett foglalt állást, amely fontos a hatalmi egyensúly fenntartásához, Oroszország ezzel szemben nem tekintett jó szemmel a veszélyes szomszédra.

Még így, másfél évszázaddal később is nehéz egyértelmű ítéletet hozni. Persze, hogy számos előnye és hátránya is volt a kiegyezésnek, tény azonban, hogy Magyarország szépen fejlődött és lassan felzárkózott az erős Ausztria mellé az ötven évi dualizmus alatt. A sokat vitatott kiegyezés egyesek szerint hasznos, az akkori lehető leg-

jobb megoldást jelentette a magyarok számára, mások szerint több bajt hozott, mint jót. Nem vitás azonban, hogy egyik meghatározó eseménye volt történelmünknek. Az idén, a kiegyezés 150. évfordulójának alkalmából Magyarországon, de másutt is rengeteg megemlékezést, vitát, előadást rendeznek a témával kapcsolatban.

Gyarmati Balázs történész

Ki volt Deák Ferenc?

A haza bölcsé 1803-ban született Kehidán. Jogakadémiát végzett Győrben, majd fiatal jogászként Zala megyében táblabíró, később követ lett. Fontos szerepet töltött be az 1832-től 1836-ig tartó reformországgyűlésen, később dolgozott az új büntetőtörvény összeállításán. Az 1848/49-es forradalom idején igazságügyi miniszter volt a Batthyány-kormányban. A forradalom bukása után a passzív ellenállás híve volt. Később Budapestre költözött, ahol kidolgozta politikai programját. Amikor 1865-ban megjelentette a húsvéti cikkét, nagy lépést tett az Osztrák-Magyar Monarchia létrehozása felé. Később egészségügyi okok miatt visszavonult a politikai életből. 1876-ban halt meg.

Nem tétlenkednek a rockegyüttesek

Ezúttal a rockvizekre evezünk, az alábbiakban azokról szólunk, akik új albumon dolgoznak

Készül az új lemez

Három év kihagyás után újra együtt dolgoznak az Arctic Monkeys tagjai. A zenekar 2013-ban jelentette meg az AM című, ötödik albumát, 2014-ben még turnézott, utána viszont a tagok nem sokat hallattak magukról, legalábbis nem együtt. Időközben a frontember, Alex Turner, másik formációjával a The Last Shadow Puppetszal adott ki új albumot, Matt Helder dobos pedig Iggy Pop tavaly megjelent albumán működött közre. Az Arctic Monkeys azonban nemrég hivatalosan is bejelentette, hogy készül a hatodik stúdióalbumuk, de még nem tudni, mikor jelenik meg.

Stúdióba vonultak

A seattle-i ötfogat, a Foo Fighters, stúdióba vonult, hogy az idei évet legújabb, kilencedik stúdióalbuma rögzítésével töltsse, de közben még fel lép egy nagy rockfesztiválon. A Dave Grohl vezette formáció 2014 novemberében jelentette meg Sonic Highways című lemezét, 2015 novemberében pedig kiadta a Saint Cecilia című középlemezt, amelyet a párizsi terrorcselekmény áldozatai emlékének szenteltek. Időközben Taylor Hawkins dobos szólóban is bemutatkozott a KOTA című EP-vel, ez azonban nem jelenti azt, hogy elhagyná a csapatot. A Foo Fighters tagjai arról is beszéltek egy interjúban, hogy eddig még csak fel sem merült a feloszlás gondolata.

Új album Valentín-napra

Július 20-án Budapesten koncertezik Marilyn Manson és zenekara. A sok rockernek nevezett előadó több mint tíz évvel ezelőtt járt legutóbb Magyarországon, így az ottani és környékbeli rajongói már tükön ülve várják. Felcsendülnek majd a régi slágerek, de az énekes minden bizonnyal az új nagylemezét is népszerűsíti majd. További jó hír ugyanis a rajongóknak, hogy Marilyn Manson Valentín-napra kiadja tizedik nagylemezét, amely a Say10 címet kapta.

Nincs pihenés

Alig egy éve jelent meg a Panic! At The Disco legutóbbi, Death of a Bachelor című lemeze, de máris a következő albumra összpontosít Brendon Urie, az együttes frontembere. Brendon egy interjúban kifejtette, hogy mindennap dolgozik, dalszöveget vagy zenét ír, sohasem szünetelteti a munkát. A frontember arról is szólt, hogy vannak új ötletei, és már egészen jól halad. A Panic! At The Disco egyébként mostanában folytatja a Death of a Bachelor lemez népszerűsítését, a turné április idusán Floridában ér majd véget.

Készítik az új dalokat

Két éve jelent meg a Slipknot legutóbbi, ötödik stúdióalbuma, a .5: The Gray Chapter. Az együttes jelenleg is e lemezt népszerűsíti világszerte, de a formáció egyik tagja nemrég egy interjúban azt nyilatkozta, hogy már a hatodik lemezen gondolkodnak, a napokban pedig belevágnak a dalszerzésbe. Közben kilátásba helyezték egy képregényen alapuló film elkészítését is, amely kapcsán a Kemény motorosok sztárjával, Kim Coateszal terveznek együttműködni. Egyes találgatások szerint az új album csak jövőre jelenik meg, mivel a Slipknot frontembere, Corey Taylor az idén másik együttesére, a Stone Sourra összpontosít.

Marilyn Manson

Első szólóalbumát készíti?

Dove Cameron színésznő, énekesnő és ex-vőlegénye, a szintén színész és énekes Ryan McCartan 2015-ben hozták létre duójukat The Girl and The Dreamcatcher néven, és meg is jelentettek egy középlemezt. Amikor azonban nyilvánosságra hozták, hogy különválnak, a zenei duó is feloszlott. Azt már sejteni lehetett, hogy a The Girl and the Dreamcatcher mindkét fele folytatná az éneklést, pláne miután Ryan McCartan a múlt év végén bejelentette, hogy szólókarrierbe kezd, majd pedig megjelentette a When You Went Away című dalát, ami sokak szerint exéről szól. Dove Cameron ebben az időszakban a színészi karrierjére összpontosított, nemrég viszont egy sejtelmes üzenetben közölte a rajongóival, hogy új projekten dolgozik. Mivel Dove egy szóval sem említette, hogy felhagyna az énekléssel, sokan arra tippelnek, hogy első szólóalbumát készíti. A színésznő ezt ugyan nem erősítette meg, de nem is tagadta, úgyhogy maradnak a találgatások.

Woody és Han Solo

Korábban is felröppentek már híresztelések arról, hogy Woody Harrelson tárgyal a Star Wars-alkotásokhoz kapcsolódó Han Solo-előzményfilm készítőivel egy esetleges szerepről. Nemrég bizonyossá vált, hogy ő is feltűnik majd a képkockákon. Némely találgatások szerint a színész a címszereplő mentorát kelti majd életre, de ez még csak tipp. Ami biztos, hogy a film készítői, Phil Lord és Christopher Miller izgatottak, amiért egy olyan sokoldalú színésszel dolgozhatnak együtt, mint amilyen Woody. Legalábbis erről olvashatunk a közleményükben. A színész így csatlakozik Donald Gloverhez és Emilia Clarke-hoz, valamint a főszerepet alakító Alden Ehrenreichez, aki azt nyilatkozta, hogy a Star Wars-világhoz való tartozás élete leghatalmasabb élménye. A film forgatási munkálatai hamarosan megkezdődnek, hiszen jövő év májusára tűzték ki a bemutatást.

Zombifilmben szerepel

Ian Harding, a Pretty Little Liars sztárja immár hét éve alakítja Ezra Fitzet a sorozatban, hamarosan viszont új szerepben láthatjuk, ugyanis csatlakozott egy zombifilm szereplőgárdájához. Az idén kerül bemutatásra a főszereplésével készülő Office Uprising című horror-komédia, amellyel a népszerű sorozatsztár egészen új terepre lép. A film forgatókönyvét Peter Gamble Robinson és Ian Shorr írják, a rendezői feladatokat pedig Lin Oeding látja el. A történet egy világcég gyárában játszódik, ahol az igazgatóság egy különös anyagot juttat a dolgozók italába, hogy gyorsabban és hatékonyabban végezzék a munkájukat. Egy naplopó miatt azonban rossz formula jut a dolgozók szervezetébe és gyilkossá válnak. Ezek után a haszontalan munkatársnak mindent el kell követnie, hogy megvédje magát és barátait a folyamatosan növekvő zombitámadásoktól. A filmben Ian, Dr. Frohmot kelti majd életre, és szerepel benne Brenton Thwaites, Jane Levy és Karan Soni is.

Lele Pons és a Marshmello

Lele Pons venezuelai születésű internetkomikus a Blink-182 She's Out Of Her Mind paródiája után újabb klipben szerepel. Ezúttal egy Marshmello-dalról van szó. Marshmello a Deadmau5-hoz hasonlóan egyediségre törekszik. Míg a Deadmau5 kapcsán sokaknak a fekete egérfej ugrik be, addig a fiatalabb DJ fehér, habcsókszerű, robotra emlékeztető maszkjával tűnik ki. Marshmello tavaly robbant be a köztudatba, és sikeres évet könyvelhetett el. Nemrég közzétette a múlt évben készült, Summer című zeneszám klipjét, amely igencsak felkeltette a zenekedvelők figyelmét. A klip a nyári szerelmet idézi fel humoros módon. Feltűnik benne Lele Pons is, aki tavaly megjelentette első könyvét Surviving High School címmel.

1. jelige: „Varázscseruza”

Kedves Bizalmas sorok!

Ötödikes lány vagyok, és nagyon tetszik egy fiú. Nem merem megkérdezni, hogy járna-e velem, mert félek, hogy leégek. Mit gondolsz, mi a jobb: ha a lány kérdezi meg a fiút, hogy akar-e vele járni, vagy ezt meg kell hagyni a fiúknak, ahogyan régen tették a nagymamáink?

Válasz:

Tudnod kell, hogy bárki teszi meg az első lépést, ugyanazok a félelmek jelentkeznek, és mindkét fél számára egyformán benne van a csomagban annak a lehetősége, hogy visszautasítják, vagy hogy éppen leégéssel kell szembesülnie. Manapság a nők az egyenjogúságra törekednek: ha van hozzá merszed, nyugodtan vállald a kockázatot, és te szólítsd meg a fiút. Hogy csökkentsd a leégés valószínűségét, jó lenne, ha előtte jól föltérképeznéd a helyzetet, hogy a szimpátia mutat-e bármilyen érdeklődést irántad. Valójában jó lenne vigyázni, nehogy rossz lóra tegyél! Ha megbizonyosodtál arról, hogy te is tetszel a szimpátiának, hogy vonzódik hozzád (kísér a tekintetével, szeret a közeledben lenni, elpirul, amikor szólsz hozzá stb.), nyugodtan megkérdezheted tőle, hogy van-e kedve találkozni veled, vagy hívd el korcsolyázni. Azt hiszem, a te korodban, még túl korai lenne rögtön a járásról beszélni, inkább barátkozzatok előbb, hogy jobban megismerjétek egymást. Idővel megkiderül, hogy hogyan tovább. Bárhogy fordítod is, a lehetőségek között ott van a kudarc és a leégés is, akárcsak a siker. Úgy szoktam mondani, hogy ez is benne van a pakliban (a kártyákban, amelyet az Élet oszt nekünk)!

2. jelige: „Miss Teen”

Kedves Bizi!

Napok óta teljesen magam alatt vagyok, és ezért úgy döntöttem, tanácsot kérek tőled. Hetedikes lány vagyok, és szeretek egy fiút, aki 1 évvel idősebb nálam. A gondom az, hogy sehogyan sem tudom felhívni magamra a fiú figyelmét. Ha köszönök neki, nem köszön vissza. Sőt, elfordítja tőlem a fejét! Mit tegyek, hogy legalább azt elérjem, hogy visszaköszönjön? Már ez is jólesne. Ha meg még barátok is lehetnénk...! Gondolkodtam arról is, hogy írrok neki levelet, de attól

félek, azt mindenkinek mutogatná, és mindenki rajtam szórakozna. Ha névtelenül írnék, akkor viszont nem tudná, hogy kitől kapta. De van még egy fiú is, aki tetszik, ő sokkal idősebb nálam. Ez viszont nem kellene, hogy gond legyen. Melyiknél lenne több esélyem? Melyiket válasszam? Melyiknek tetszhetek jobban?

Válasz:

Remélem, nem haragszol meg rám nagyon, ha azt ajánlom, hogy egyik fiúra se fecseired az érzéseidet és az idődet. Nagy a valószínűsége, hogy egyik fiúnak sem vagy az esete. Ezt azért írom, mert nem írtál olyan jelekről, amelyek arra utalnának, hogy a fiúk irántad érdeklődnek. Csak azt tanácsolhatom: **Ne szaladj olyan szeker után, amelyik nem vesz fel!** Miért? Mert úgy látszik, még nem jött el a te időd! Inkább barátkozzál, fiúkkal és lányokkal is, és közben jól nyisd ki a szemedet, hogy felfedezhesd azokat a fiúkat, akiknek tetszel, akik vonzódnak hozzád. Ezt abból láthatod, hogy köszönnek neked, örülnek annak, ha meglátják, szívesen vannak a közeledben, beszélgetnek is veled, és amikor úgy gondolják, hogy nem látod, a szemükkel, tekintetükkel is kísérnek. Használd ki a barátnőid, barátaid, az osztálytársaid jótékony közösségét, hogy elfelejtsd ezeket a nem neked való fiúkat. Ugyanúgy gyógyító hatású, ha valamivel lefoglalod magad. Pl. nyelveket tanulsz, sportolsz, táncolsz, stb. Biztos, hogy az iskolai eredményed is javulni fog, ha a tanulással is többet foglalkozol. Kézművességgel is foglalkozhatsz, tanulj meg a nagyitól, anyutól, vagy a kézimunkázó asszonyoktól kötni, horgolni, vagy éppen fonni, gyöngyöt fűzni, stb. Ha ügyes vagy és ötletesek a dolgaid, hasznod is lehet belőle, hisz pénz is kereshetsz, vagy ha ajándéokra van szükséged, magad készítheted el, személyre szólóan.

A szemedet pedig jól nyisd ki, hogy megláthasd az igazit, akivel kölcsönösen vonzódtok egymáshoz, és előbb alakul ki köztetek meghitt, meleg közelség, amire valójában vágyódsz.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

NAHÁT!

Gyereket is szállít a posta!?

Több mint száz évvel ezelőtt, 1913-14 táján az Egyesült Államokban kisgyerekeket is lehetett küldeni a postával (mivel ezt nem tiltotta akkoriban semmi). Nem kellett mást tenni, mint bélyeget venni és azt a gyerek ruhájára erősíteni. A postás ezután feltette az izgó-mozgó-lélegző küldeményt egy vonatra, és egy kísérővel együtt elutazott a célállomásra, ahonnan aztán kézbesítették mondjuk a nagyszülőknél. A gyerek utaztatása így sokkal olcsóbb volt, hisz a postaküldemény kevesebbe került, mint a vonatjegy.

Bár nem volt elterjedt ez a jelenség, mégis volt rá példa. Az akkor 4 éves Charlotte May Pierstorff bizony így utazott, és nem csoda, hogy esete nagy figyelmet keltett. Sokat cikkeztek a lány utazásáról az akkori lapok, még egy könyv is született a kalandról Mailing May címmel. Nem sokkal később rendeletet hoztak az ilyen kézbesítések beszüntetéséről.

Hogyan legyünk jóban a tanárokkal?

Neked is vannak kedvenceid a tanárok között? Úgy érzed, ők értelmes emberi lényként kezelnek? De mi a helyzet azokkal a tanárokkal, akik nem lopták be magukat a szívedbe?

Te magad is sokat tehetsz azért, hogy jó kapcsolat alakuljon ki közted és a tanár(ok) között. Először is fontos, hogy mindig időben és felkészülten érkezz az órákra. Legyél udvarias, érdeklődő, jelentkezz sokat! Érdeklődj a tantárgy iránt, ezzel biztos, hogy jó pontot szerzel, még akkor is, ha mondjuk nem vagy egy matekszeni, vagy angolból egy óriási nyelvtelhetség.

Tanórán kívüli segítséget is kérhetsz a tanártól, ilyenkor bensőségesebben tudtok beszélgetni az aktuális témáról, a szakmai lehetőségekről, s a tanárod is sokkal nyugodtabban, nyíltabban tudja kifejezni magát, mint az egész osztály előtt. Ám kerülj a hamisan kedves, tolakodó, „nyalis” magatartást, mert a tanár úgyis megérzi, hogy nem őszintén, hanem valamilyen érdekből próbálsz közel kerülni hozzá.

Problémáid vannak a tanárral?

Próbáld megfejteni, miért: érzi, hogy nem szereted a tantárgyát, esetleg őt magát? Az utált tantárgy miatt persze ellenérzéseid lehetnek a tanárral szemben is. Igyekezz meglátni az adott tantárgy gyakorlati hasznát. Ha utálsz is a matekot, tudnod kell, hogy az átlag- vagy százalékszámítást az életben számtalan helyen kamatoztathatod. Ha nehézségeid támadnak, bátran kérj segítséget! Ha valamiért hiányoztál a suliból, pótolj mielőbb a lemaradást, ne csodálkozz, ha egy hét múltán nem veszik figyelembe a kimaradásodat.

Nagyon ellenszenvesnek találsz a tanárt?

Az emberi kapcsolatokban a személyiség, a személyes kisugárzás szerepe is meghatározó. Van, akivel jobban kijövünk, másokkal kevésbé. Elvégre nem szerethetünk mindig mindenkit. Ha azonban megtanulod, hogyan teremthetsz kapcsolatot számodra kevésbé szimpatikus emberekkel, az kitűnő lecke lesz a nagybetűs élethez.

Az egyenlő bánásmód és a tisztelet nyilvánvalóan alapkövetelmény az iskolában. A tanárod felelőssége, hogy mindenkivel egyformán bánjon és igazságos legyen, neked pedig meg kell adnod a pedagógusnak járó tiszteletet. Beszéljess az osztálytársaiddal, ők hogyan viszonyulnak a számodra nehezen kezelhető helyzethez. Egy-két jó ötletet még ők is adhatnak. Figyeld az ő viselkedésüket, lehet, hogy ha te is

változtatsz a hozzáállásodon, elfogadhatóbbá teheted magad a tanár számára.

Ha úgy érzed, alaptalan bántások érnek, igazságtalan megjegyzéseket tesznek veled kapcsolatban, mielőbb fordulj a környezetedben élő felnőttekhez támogatásért, segítségért. A tanárok nem csak azért vannak az iskolában, hogy leckével tömjék tele a fejedet, segítséget kérhetsz és kaphatsz is tőlük. Felnőttek lévén segítségre lehetnek a tanulásban, az élet dolgában.

Szentimentálisan hangzik a kijelentés, mégis igaz: mindannyiunk emlékeztetőben élnek olyan tanárok, akik személyiségének varázsa, szakmai felkészültsége és segítőkészsége kitörölhetetlen nyomot hagy a pályaválasztás, a továbbtanulás alakulásában, egy hivatás megvalósításában. (Forrás: teenhealth)

TESZT

Van önkontrollod?

Kíváncsi vagy, mennyire tartod kézben az életedet?

Töltsd ki a tesztet!

Az állítások mellé a következők alapján írd értékeket:

- 0 – Ha egyáltalán nem igaz rád.
  - 1 – Ha kicsit azért igaz.
  - 2 – Ha időnként igaz.
  - 3 – Ha teljesen illik rád.
1. Nem tudom, hogy mivel megy el az időm.
  2. Úgy gondolom, mások fontosnak tartanak.
  3. Stresszes vagyok.
  4. Szeretek flörtölni.
  5. Nyitott könyv az életem.
  6. Többet vállalok, mint amennyit elbírok.
  7. Fáradhatatlannak érzem magam.
  8. Mindent a sorsra bízok.
  9. Hajlamos vagyok a duzzogásra.
  10. Inkább a jelennek élek, mint a jövőnek.

ÉRTÉKELÉS

Add össze a pontokat!

Ha 15-nél kevesebb a pontszámod:

Te ritkán engeded el magad, sokszor feszengsz, és bizonytalan vagy önmagadban.

Ha 15-nél több a pontszámod:

Időnként megengedsz magadnak egy kis lazítást. Minél magasabb a pontszámod, annál inkább képes vagy élvezni és irányítani is az életed.

Tanács:

Ha úgy érzed, sokszor cselekszel helytelenül, gyakran nem tudsz ellenállni a kísértésnek, akkor se keseredj el, mindig van választási lehetőség, csak fel kell ismerni a számodra helyes utat! Tanulj meg nemet mondani! Az önkontroll ugyanúgy fejleszthető, mint az izom, minél többet gyakorolsz, annál erősebbé válsz. Ha uralkodni akarsz magadon, légy önmagad edzője!

Saját készítésű ékszerek

Manapság az üzletek tele vannak szebb-nél szebb ékszerekkel, viszont a legtöbb kiegészítőben nincs semmi egyediség, csak az aktuális trendet tükrözik. Ha szeretnél olyan ékszereket viselni, melyek megmutatják az egyéniségedet, akkor ideje nekilátnod ezek elkészítésének.

1. Egyszerű, de nagyszerű nyaklánc

Csupán öt-hat darab nagyobb méretű natúr fagyöngyre lesz szükséged, festékre és egy olyan fonálra vagy láncra, amit szívesen viselnél ékszer gyanánt. Ezeket mind beszerezheted egy helyen, valamilyen kreatív hobbitalban.

A fagyöngyöket úgy fested be, ahogyan te szeretnéd, a lényeg, hogy tükrözze az egyéniségedet.

2. Egyedi fa fülbevaló

Maradjunk a fánál, mert ezzel az anyaggal viszonylag könnyű bánni és nagyon sokféleképpen variálható is.

Vágj ki fából egy általad kiválasztott formát, majd csiszold le, formázd meg szépen és fess rá különböző színű formákat, alakzatokat. A fülbevaló részét a végén rögzítsd hozzá erős ragasztóval.

Kész is az egyedi kiegészítőd.

3. Szerelmes hangulatban

A következő medálhoz szükség lesz egy jól hajlítható drótra és egy fogóra.

Válassz ki egy feliratot, majd fogó segítségével kezd el finoman megformálni. Nagy segítség lehet, ha aláteszed a mintát, így követni tudod a betűtípust.

Ha végeztél a szó megformálásával, akkor két oldalán akaszd fel egy láncra vagy fonálra, hogy nyaklánc formája legyen.

4. Különleges barátságkarkötő

Ha szeretnéd valami nagyon egyedi kiegészítővel meglepni magadat és a barátnőidet, akkor ez lesz a nyerő.

Hozzávalók: drót, vékonyabb fonal és kapocs.

Miután kiválasztottad a drótokból a megfelelő méretet, kezd el feltekerni rá a fonalakat úgy, ahogyan neked tetszik. Akár ki is hagyatsz egy nagyobb részt, így nem lesz egyhangú a karkötőd. Ma már lehet olyan drótból készült karkötőalapot kapni, amire neked már csak a fonalat kell feltekerned, de akár vehetsz külön kapcsot, amit majd te rögzítesz a dróthoz. Ebben az esetben fogó segítségével vágd szét a kör alakú drótot, majd erősítsd hozzá a két végéhez a kapcsokat.

Szuper ajándék a barátainak is! Mindenféle színben variálhatsz.

5. Fesztivál karkötő

Ez a saját készítésű karkötő biztos neked is nagy kedvenced lesz majd az idén nyáron, mert roppant egyszerű, és szinte alig kell hozzá pár alapanyag. Mindössze néhány fapálcika (attól függően, hogy hány darab karkötőt szeretnél gyártani), és valamilyen anyag, amivel bevonnod. Ez lehet fonal, festék, vagy akár papír is.

A pálcikákat tedd forrásban lévő vízbe 15 percre, majd miután kivetted őket, gyorsan helyezd bele nagyobb méretű poharakba úgy, hogy belülről ölelje körbe a poharakat. Mivel ekkor még könnyen formázható, ezért hamar felveszi majd a pohár formáját. A lényeg, hogy belülről a pohár legszélesebb részéhez simítsd a pálcikát, mivel ez határozza majd meg a karkötőd méretét is, így jó, ha minél nagyobb az átmérője.

Miután kihűltek a pálcikák, elkezdheted őket díszíteni, ahogyan csak szeretnéd.

Miért fázósabbak a lányok, mint a fiúk?

Miért van az, hogy a fiúk sokkal később vesznek fel egy pulcsit, a lányok viszont már jóval hamarabb vacognak, és bekapcsolják a fűtést?

A különbség a férfi és a női test összetételének eltéréseiből adódik. A férfiak testének 40%-a izom, és csak 15%-a zsír. A nőknél az anyagcserében aktív testtömeg, vagyis az

izomzat kisebb arányú, csak 25%-a áll izomból, 25%-a pedig zsír. A zsír az izommal ellentétben nem képes hőt termelni, csupán izolálja azt. Ebből adódhat az, hogy másképp tűrjük a hideget.

Figyelj oda magadra!

Bár nemi adottság áll a háttérben, nem érdemes csak azért követned a többieket, hogy ne lógi

ki a sorból. Hűvös időben fontos a réteges öltözködés, amellyel elkerülheted a kellemetlen náthát, vagy a még rosszabb felfázást.

Télen is figyelj arra, hogy elég folyadékot fogyassz, illetve a táplálkozásod is kiegyensúlyozott legyen. Egyél bőven az idénygyümölcsökből (pl. narancs, banán)! Mozogj sokat, ha lehet, friss levegőn!

Az álarc története

változhatunk gonosztevővé, vagy éppen az igazság bajnokává.

Az álarc története egészen az őskorig nyúlik vissza, hiszen már akkor maszk mögé bújtak az emberek. Akkoriban a zsákmány bőrét húzták a fejükre. Ennek oka egyrészt az volt, hogy igyekeztek közelebb kerülni a természethez, másrészt az, hogy őseink szerettek volna kicsit belebújni az elejtett állat lelkébe. Akkoriban ez nem csupán szórakoztató játék volt, hanem az élet tisztelete és a varázslat része. Mivel a lélek kiszállt a testből, a bőrt magára húzó személy újra élettel töltötte meg azt a bőrt. Ez az oka annak is, hogy az első álarcok halotti maszkok voltak, amelyek megőrizték az elhunyt arcvonásait. Ezáltal meg lehetett idézni az illető szellemét. Az álarcokat elsősorban fából alakították ki, de a görögök például nemesfémeket, a szibériaiak pedig gipszet használtak.

Az álarc egyfajta többszörös újjászületés. Amikor felvesszük, mások lehetünk, majd jön

a csattanó, az álarcot le vesszük, és megpillanthatják igaz valónkat.

Az álarcok a kezdetek óta a misztikum részei, ezért nem csoda, hogy a mai napig arra törekednek a készítőik, hogy minél varázslatosabb, vagy éppen ijesztőbb darabokat készítsenek.

Híres álarcok

Az egyik leghíresebb velencei álarc a pestisdoktoré. Eredete az 1630-as pestisjárvány idejére vezethető vissza. Egy Lancetta nevű patikus csőrös álarcot viselt, így járta az utcákat.

A keresztes lovagok is álarcot vettek magukra, de álarcra volt Zorrónak és a Vasálarcsnak is, akiről Voltaire írt.

A mai kor „hősei” is mind-mind rendelkeznek maszkokkal: Batman, Superman, Pókember, Macskanő, Zöld Ijász és társaik.

Az álarc több, mint egy rejtélyes kiegészítő. Jelentése van, amivel nem árt tisztában lennünk, mielőtt felvesszük valamelyik maszkot a következő álarcosbálra!

Megkezdődött a farsangi időszak, amikor egymást érik az álarcos és jelmezes bálok, amelyekre ki kell találnunk, hogy minek öltözzünk, milyen álarcot vegyünk fel.

A világon kevés olyan rejtélyes dolog létezik, mint az álarc, hiszen bármi és bárki lehetünk, ha felvesszük egy-egy maszkot. Át-

Farsangi álarc

Kép 1.

Az álarcához szükséges alapanyagok:

- különböző színű dekorgumik
- madártollak
- olló
- ragasztó

Kép 2.

Mérőszalaggal lemérjük az arcunkat, a fültől a szem sarkáig terjedő részt, a szemet és a szemek közötti részt.

Ennek megfelelően az A4-es formátumú dekorgumira rárajzoljuk az álarc körvonalait.

Kép 3.

Ollóval körbevágjuk az álarcot. Kivágjuk a szemeknek szánt helyet is.

Kép 4.

Narancssárga dekorgumiból kivágunk egy csőrre hasonlító alakzatot, és ráragasztjuk az álarcra.

Kép 5.

A többi dekorgumiból is kivágjuk a szükséges mintákat, és azokat is ráillesztjük az alapra.

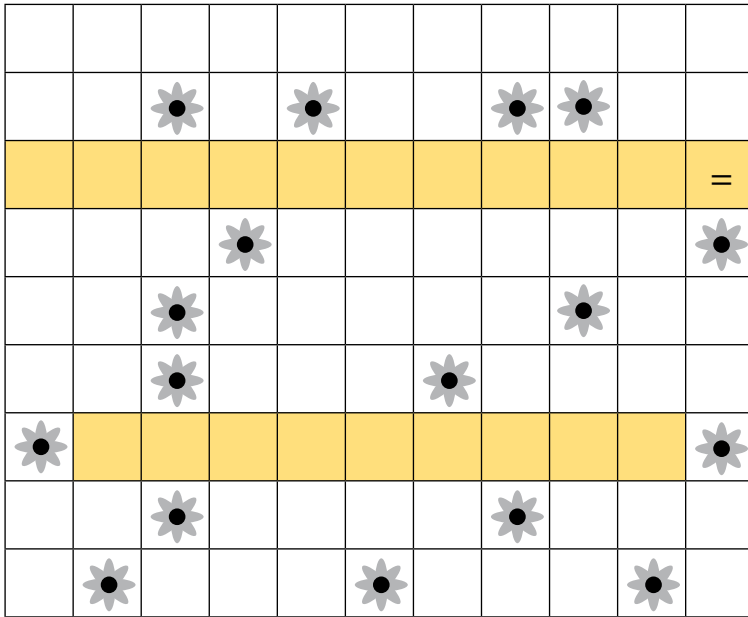
Kép 6.

Az maszk hátuljához illesztjük a madártollakat is. Ezzel készen is van a farsangi jelmezhez szükséges álarc.

REJTVÉNY

Berakós rejtvény

Sárikát megkérdezi a tanító néni:

- Hogyan osztanál el 15 almát 7 gyerek között?

- ...

A választ megtudod, ha berakod a rejtvényrácsba a szavakat, betűhalmazokat.

Kétbetűsek: EL,ÉR,IR,KE,LE,LE,LM,NŐ,NY,ŐÉ,ŐL,
SÓ,SÓ.

Hárombetűsek: EDE,ENI,ESL,LEN,NEM,TAT,TÁV:

Négybetűsek: EÁNE,ELEM,TELE.

Ötbetűsek: ÉLTES,ÉTKES,FESTŐ,VETTE.

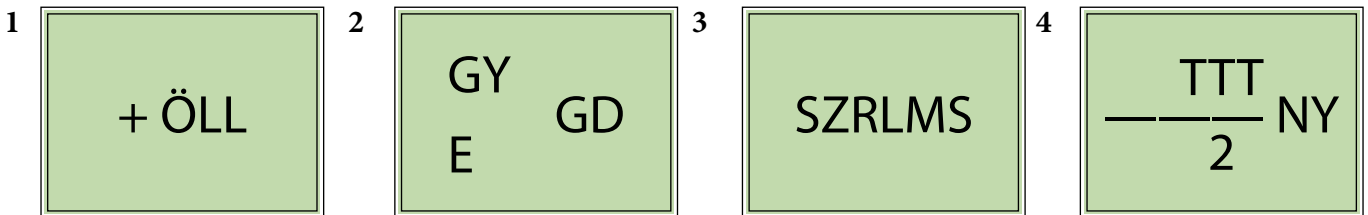
Hatbetűsek: LETELT,TÉLELŐ.

Hétbetűs: ÁLLABÁL.

Nyolcbetűsek: ELRETTEN,EREDMÉNY,ÉSZTELEN.

Tizenegy betűs: TESTNEVELÉS.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (2.)

Rejtvényünk megfejtése Szenes Iván dalszövegéből
vált szállóigévé

	...ÉS TÜNDE	ZENÉBEN A 8. HANG	RETTEG	NEKED ADTAM DÍSZ- CSERJÉ	ILYEN A JÓ KÉS GARRA MARGIT	VILÁGHÁLÓ	
	SZÉN	MEGFELELŐ	FRANCIA- ORSZÁG			NŐI NÉV	
A TŰZOLTÓ IGÉJE ŐSI INDIÁNOK			LEVETTE				
			ADRIAI SZIGET	JÓSZÍVŰ LÉGI GÓRÓGŰL	ÉRZÉKSZERV LERÁG		
ARGON	HOZZA- TARTOZÓ	HOLLÓ SZERBŰL FORDÍTOTT ÉVSZAK			50 LÖVÉST UTÁNZÓ SZÓ	ANGOL TERÜLET NÁTRIUM	
ZOKOGNI KEZD ALAPTALAN HÍR	...-RŐL RÓMAI SZÁMOK, ÖSSZESEN 101		A HÉT EGYIK NAPIJÁN NÉMET ELŐLJÁRÓ				NAGY PÁRAT- LANJAI
			IZÜLETTI GYULLADÁS SZOLMIZÁ- CIÓS HANG				EZ KÖTŐSZÓ
A SZÖRME ELLENSEGE		EURÓPAI MINIÁLLAM CELSIUS				MELLETTEM	
			ZÉRÓ		RÁTONYI RÓBERT	KÉN	ÓDON

Megfejtések, skandináv rejtvény: CSAK FÉLIG LENNE MEG AZ, AMI NINCS.
Berakós rejtvény: - LEKVÁRT FŐZNÉK BELÖLE, Betűrejtvények: 1. MEGÖLTEL, 2. GYENGE, 3. SZERELMES, 4. FELTÉKENY

Ki mit gyűjt?

Ki ne gyűjtött volna már életében valamit – képeket, autogramokat, ásványokat, babát, bankjegyet, bélyeget, érmét, gyufacímkét, könyvet, préselt virágot, Kinderfigurákat, papírszalvétát – és még hosszan sorolhatnánk azt a sok mindenfélét, ami gyermekkorunktól kezdve késő öregségünkig elbűvöl, rabul ejt... Mi mindent meg nem tennénk, hogy gyűjteményünk gyarapodjék, hogy magunknak mondhassunk egy sosem látott ritkaságot, rátaláljunk az „egyetlen” hiányzó darabra... Aztán egyszer csak megfedelkezünk róla, kezdjük hanyagolni gyűjteményünket. Eleinte kerülgetjük, majd nagytakarításkor megkegyelmezzük neki, végül fiókunk mélyére süllyesztjük, vagy elajándékozunk az egészet. Vannak azonban szorgalmas, kitartó gyűjtők, akiknek egész életét végigkíséri a gyűjtőszennvedély.

Csodabogarak

Nehéz lenne pontosan meghatározni, ki volt a történelem során az első gyűjtő. Azt tudjuk, hogy Róma palotái és középületei az i.e. I. században már zsúfolásig telve voltak az antik görög művészet legszebb műalkotásaival. A krónikák szerint a műalkotások első, rendszeres gyűjtője Nagy Sándor volt, aki végeláthatatlan szekérkaravánokkal hordatta el a leigázott tartományok műkincseit.

A magyarok első gyűjtőinek egyike Szent István lehetett, aki hatalmas anyagi áldozatoktól sem riadt vissza, több szent ereklyét is megszerzett. (Az ereklye szentek testi maradványa, tágabb értelemben hozzájuk kötődő tárgy) A legújabb kutatások szerint István király legalább 25 szent és mártír ereklyéit őriztette a koronázási ékszerek közelében.

Reicher Jakab pesti csat- és fésűkészítő mester pl. igazi csodabogárnak számított. Gyűjtött kagylókat, egzotikus növényeket, ásványokat – a közönséges útszéli kavicsból az Amszterdamban csiszolatott gyémántig –, festményeket, fegyvereket. Múzeumának legnevezetesebb része azonban a zsemlegyűjtemény volt. Reicher irigylésre méltó türelemmel és szorgalommal gyűjtötte össze az 1775-ös esztendőől kezdve valamennyi év péksüteményeit, minden esztendőben eltéve

Csereberélnek a gyűjtők

egyed, s mellé lejegyezve az akkori gabonaárakat, a termés minőségét és a zsemle súlyát. Hogy a zsemleknek az idő ne ártsen, és romlásnak ne induljanak, a gyűjtemény minden egyes darabját viaszborítékkal vonta be, mégpedig oly módon, hogy a védőburkon át mindegyik példány jól látható legyen. Rio Caselli olasz könyvgyűjtő kerek 25 évet szentelt arra, hogy könyvtárat hozzon össze a világ legunalmasabb kötetéből. Összesen 8600 könyvet talált alkalmasnak arra, hogy polcaira helyezze. Egyszer még bajba is keveredett, mert egy író, amint tudomást szerzett műve megcsúfolásáról, párbajra hívta a derék gyűjtőt.

Furcsa szennvedélyek

Meghökkentő, hátborzongató szennvedélyekről is tudunk. A XIX. század elején élt Sir Thomas Thyrriit, aki az akasztott emberek köteleit gyűjtötte hangyszorgalommal. A feljegyzések szerint a gyűjtemény legrégebbi darabja a XIV. századból származott.

Van, aki híres emberek fürdővizét gyűjti kis üvegcskékből, mások tönkrement használati

A Magyar Gyűjtők Társaságának gyűjteményei között sok különleges is van, így például az egyik több száz kultúrtörténeti értékű gyűszűt tartalmaz.

Ez önmagában nem nagy tétel, de éppen abban van az erőssége, hogy nem egyszerű gyűszűkből áll, hanem tudatos gyűjtéssel a tárgy történeti darabjait hozta felszínre. Réz, bronz, vas, alumínium, ezüst, arany, üveg, porcelán, műanyag, gyöngyház anyagok, öntött, mélyhúzott, kalapált technológiák, szendvicsszerű gyűszűk, díszgyűszűk – a VI. századtól a XX. századig reprezentálják a miniatűr szerszám fejlődését.

tárgyakat, megint mások csengőket, kulcsokat, lakatokat. Egy fiatalember másfél ezer (1500) golyóstoll boldog tulajdonosa, egy babagyűjtőnek pedig hatezernél is több, különböző korokból származó babát sikerült összegyűjtenie. Olyan is akad, akinek a sajtóhiba-gyűjtés a szennvedélye.

Te mit gyűjtesz?

Képpen, szóban ti is beszámolhattok lapunknak arról, hogy mit gyűjtetek. A legérdekesebbekről hírt adunk a Jó Pajtás hasábjain.

Kinder-figurák

Két apa beszélget:

- Az én fiam biztos tudós lesz, most is kitűnő lett a bizonyítványa!
- Az én fiam meg hős lesz, már most is nagyon bátor.
- Hogyhogy?
- Na, hallod, aki ilyen bizonyítvánnyal haza mer jönni!

***

Az érettségig megkérdezi a tanár az egyik diáktól:

- Melyik nagy folyó folyik keresztül Németországon, és mi a neve?
- A diák kihúzza magát:
- Németországon több nagy folyó folyik keresztül, és a nevem Kovács.

***

- Anyu, mi az a tradíció?
- Ami apáról fiúra száll...
- Értem. Akkor a télkabátom is tradíció?

***

- Az én anyukám nem tud gyereket nevelni - panaszkodik egy kissrác a barátainak.

- Miből gondolod?
- Este, amikor friss vagyok, aludni küld, viszont reggel, amikor álmos vagyok, azt mondja, hogy kelj fel!

***

Petikének altatódalt dúdol a mamája a hálószobában, mire a gyerek megszólal:

- Énekelsz tovább, vagy hagysz aludni?

***

Pisti leállít egy autót.

- Bácsi, kérem, tessék elvinni az iskoláig.
- Sajnos pont az ellenkező irányba megyek.
- Nem baj! Az még jobb!

***

Pisti nyolc óra után érkezik az iskolába. A tanár korholva mondja:

- Nem szégyelled magad, már megint elkéstél!
- Miért szégyelném? Hiszen a tanár úr mindig azt mondja, hogy tanulni sohasem késő.

***

- A Hold olyan nagy, hogy sok millió ember tudna rajta élni - mondja a tanár. Laci felnevet.

- Most mit nevensz?
- Eszembe jutott, milyen tülekedés lenne ott félhold idején.

***

Döncike megkérdezi az osztálytársától:

- Már egy hete lógsz a suliból. Nem félsz a papádtól?
- Nem, mert két hete gipszben van mind a két keze.

***

Pistike meséli az apjának:

- Képzeld, apa, a kémia tanár ma kihívott a táblához!
- Remélem, nem vallottál szégyent!
- Ugyan már! Ki nem tud egy táblát letörölni?!

***

Biológiaórán a tanár megkérdezi az osztálytól:

- Ha most például átugranék ezen a padon, milyen izmokat mozgatnék meg? Pistike jelentkezik:
- A nevetőizmainkat.

***

- Tessék mondani, nem zavarja magukat, hogy minden nap gyakorolok a hegedűmön? - kérdezi Pistike a szomszédot.

- De igen, nagyon zavar.
- És nem tetszene tudni ezt megmondani a papámnak is?

***

- Apu, mit szólnál hozzá, ha kapnál tőlem a születésnapodra egy új kulcstartót?

- Kedves volna tőled, de egy jó bizonyítványnak jobban örülnék.
- Késő, a kulcstartó már megvan.

***

Tanár:

- Mondjátok meg nekem, gyerekek, hogy kit nevezünk képmutatónak?
- Móricka:

- Képmutató az a gyerek, aki reggel mosolyogva jön iskolába.

***

- Papa, az Úristen is lehet beteg? - kérdezi Pistike a papáját.

- Nem, kisfiam. Ő sosem beteg.
- Akkor nem értem. Miért mondta azt a pap bácsi a vasárnapi misén, hogy az Úr magához szólította Kovács doktor urat?

TÖRÖM A KOBAKOM

Nyelvi fitorok

- 1) Tiszta víz a ruhám, és ez a te lelken szárad!
- 2) Mostanában a szép dús haj olyan ritka...
- 3) A hóhért grimaszversenyre küldték. Eszméletlen fejeket tud vágni!
- 4) Honnan jött ez, hogy mindent becsmélrel? – Ócsáról.
- 5) Egy tudóscsoport lázasan kutatja a malária ellenszerét.
- 6) Szondi vásárláskor egy százdukátos aranytallérral fizetett, mire az eladó megkérdezte tőle: – Jó uram, apród nincs?

Mit jelentenek ezek a latin közmondások?

Lupus in fabula. (Ne fessd az ördögöt a falra, mert megjelenik. Szó szerinti fordítása: A farkas a mesében van. Szerb nyelven is ismeretes ez a közmondás: Mi o vuku, a vuk na vrata. Vagyis megjelenik a farkas, akárcsak a latin nyelvben, ám itt az ajtó előtt, nem a mesében.)

Esse oportet ut vivas, non vivere ut edas. (Azért eszünk, hogy éljünk, nem azért élünk, hogy együnk. Érdemes elgondolkodni rajta.)

Nyelvtörő

Mielőtt beletörne a nyelvünk, lássunk néhány kevésbé ismert nyelvtörőt az igen gazdag termékből!

Láttam szőrös hörcsögöt. Éppen szörpöt szöröcsögött. Ha a hörcsög szörpöt szöröcsög, rátörnek a höröcsögörcsök.

Meggy-mag. Szelid meggy-mag vagy, vagy vad meggy-mag vagy?

Piros csíkos cinkcsészében cukros csirke-comb.

Agostyánban agg atyák a gatyáikat aggatják!

A Moszkvics-slussz kulcs luxusszükséglet.

<p>Mondj két szót, mindkét szó ugyanazokból a betűkből álljon: a, á, i, l, t</p> <p>t _ _ _ l t _ _ _ l</p>	<p>Mondj két szót, mindkét szó ugyanazokból a betűkből álljon: a, a, t, k</p> <p>a _ _ _ a a _ _ _ a</p>
<p>Mondj két szót, mindkét szó ugyanazokból a betűkből álljon: b, e, é, r, v</p> <p>v _ _ _ b v _ _ _ b</p>	<p>Mondj két szót, mindkét szó ugyanazokból a betűkből álljon: á, i, k, l, t</p> <p>k _ _ _ t k _ _ _ t</p>

Töltsd ki a feladatkárttyát!

A három kereskedő és a 21 hordó

Három kereskedőnek el kellett osztania 21 hordót. A 21 hordóból 7 üres volt, 7 félig, 7 tele volt borral. Hogyan kell szétszítani a hordókat, hogy mindenki ugyanannyi bort és ugyanannyi hordót kapjon? A hordókból a bort nem szabad öntögetni.

Megoldás:
A feladatnak többféle megoldása van. Az 1. ember 2 tele, 3 félig, 2 üres, a 2. ember ugyanígy, a 3. ember 3 tele, 1 félig, 3 üres. Egy másik megoldás: Az 1. ember 3 tele, 1 félig, 3 üres, a 2. ember ugyanígy, a 3. ember 1 tele, 5 félig, 1 üres.

Átkelés a hídon

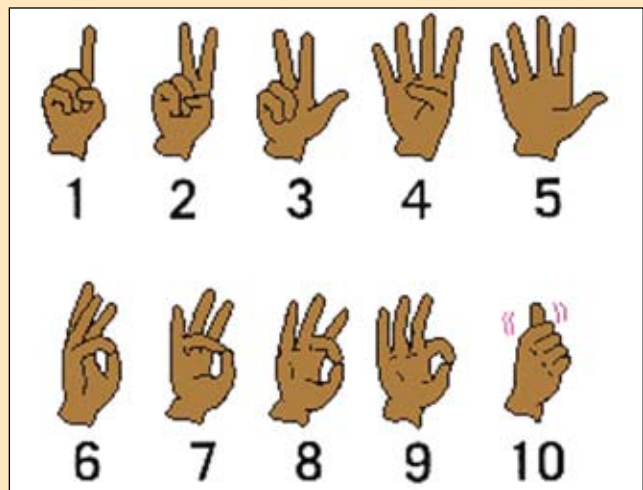
Négy túrázó a sötétben szeretne átkelni a szakadékon, de csak egy lámpájuk van. A függőhídon egyszerre két ember tud menni. Milyen sorrendben menjenek át, ha a túrázóknak 1, 2, 3, és 4 percre van szükségük az átkeléshez, és a leggyorsabban akarják leküzdeni az akadályt.

Megoldás:
1, 2 két perc alatt megteszi a távot, 1 vissza megy, 3, 4 négy perc alatt, 2 visszamegy, 1, 2 két perc alatt ismét átér. Összesen 11 perc az átkelés.

Ismered-e a jelbeszédet?

A legfontosabb betűk/hangok...

...és számok a jelbeszédben

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

A második felév első Jó Pajtásában feltett nyereménykérdésre tegnapig, január 25-éig küldhették a választ, ami a mi lapzártnákon túl volt. Tudjuk, kíváncsian várjátok a nyertes nevet, ám erre és a helyes megfejtés közzétételére a következő hétig várnotok kell.

A játék azonban folytatódik. E heti nyereménykérdésünk láttán joggal feltételezhetitek, hogy becsapós. Első pillantásra a közölt fotó egy művészi alkotás hangulatát kelti, amit furcsamód a vízben állítottak ki. Csakhogy nem erről van szó, hanem egy valós jelenségről, amely télen jelentkezik és amelynek kémiai okai vannak. A felvétel a Tisza szegedi partszakaszán készült. Tudjátok-e, mi látható a vízben?

A választ mielőbb küldjétek el címünkre, legkésőbb azonban **2017. február 1-jéig**. Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs A helyes választ beküldők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki, amit a jövő hónap elején postázunk.

Kérjük, a nevek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a laccímet is. Köszönjük!

Örömet vittünk Kispiacra

Sajnálatos késlekedésünk miatt csak a második felév elején vehettük Skezükbe néhányan a Puskás Öcsiről szóló decemberi nyereményüket. Közöttük volt a kispiai **Farkas Anett** 6. osztályos diáklány is, a Kárász Karolina iskola diákja. Az öröm azért felhőtlennek tűnt, amikor személyesen kerestük fel. Ráadásul Anett húga, a harmadikos **Lea** is könyvjutalomban részesült a 35. számban feltett nyereménykérdésünk megfejtéséért, így ketten mosolyoghattak fényképezőgépink előtt.

Antett és Lea

Adai kisszínjátósok Szegeden

December utolsó előtti napján Szegeden vendégszerepelt az adai Cseh Károly iskola színjátós csoportja. Nagy élmény, nagy megtiszteltetés volt ez a diákcsoportnak, már csak azért is, mert a vegyes korosztályú színjátós csoport a nyár végén szervezett színjátós táborban állt össze. Az iskola tanulói a Pinceszínházban mutatták be A rettentő görög vitézt.

A Szegedi Pinceszínház 2001-ben jött létre, a város első és egyetlen állandóan működő stúdiószínháza. Elsődleges célja, hogy olyan stúdió-előadásokat ismeressen meg a nézőkkel, amelyek eddig még nem, vagy csak nagyon ritkán voltak láthatóak a városban és a régióban.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

70 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztés ügyekben) plasm@magyarszo.com ■ Dinárfolyószám: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs